

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Afgiftekantoor 8900 Ieper 1 • Erkenning: P005548 • V.U.: Iepersteenweg 56 - 8600 Woumen

Jaargang 32, nummer 126, juli • augustus • september 2024

IN DIT NUMMER:

- **Broedsucces zeearend in De Blankaart**
- **Natuur is de oplossing!**
- **Zomertoeren 2024**

*En nog veel meer nieuws over
natuur en milieu in de Westhoek*

BETTY EN PAUL KREGEN KUIKENS

BROEDSUCCES ZEEAREND IN DE BLANKAART

De foto van natuurfotograaf Ronny De Malsche op de cover van deze De Bron mag dan niet messcherp zijn, iconisch is ze ongetwijfeld: het beeld van de allereerste arendskuikens met een zorgende ouderarend in ons land.

Het verhaal begon midden april 2023. Twee zeearenden hadden, elk afzonderlijk, het Natuurpuntgebied De Blankaart en de broeken bij Diksmuide ontdekt. Ze vonden elkaar en bleven er pleisteren. We hoopen op een verhaal met vele hoofdstukken maar wisten ook dat het allemaal abrupt kon eindigen. Week na week, maand na maand werd het verhaal langer en spannender, het leek op den duur een sprookje te worden. Op 29 april 2024 kwam eindelijk het bevrijdende bericht van ornitholoog Koen Devos: die morgen waren de kopjes van twee arendskuikens te zien. De visuele waarneming bevestigt wat we vermoedden: het koppel zeearenden, Betty en Paul, hebben twee jongen. Voor zover bekend, is dit het allereerste koppel zeearenden dat in België een nest bouwde én eieren heeft uitgebroed.

Je kan het indrukwekkende arendsnest met een goede verrekijker perfect observeren vanop de bekende boogbrug in het kasteelpark van de Blankaart. De afstand tot het nest is vrij groot, niet makkelijk om scherpe foto's van de kroost te maken.

Lees in dit nummer van De Bron het spannende relaas van conservator Guido Vandenbroucke over dit unieke natuurgebeuren.

Tekst: Guido Vandenbroucke, Lieven Stubbe
Coverfoto: het eerste broedgeval van de zeearend in België, opname door Ronny De Malsche op 14 mei 2024

ELKE STEUN BROODNODIG

Om de natuur in onze regio echt te kunnen beschermen, heeft Natuurpunt De Bron jouw steun hard nodig. Immers, natuur beschermen en ontwikkelen kost veel geld, zo simpel is het.

Elke gift vanaf 40 euro is fiscaal aftrekbaar. Steun jouw favoriete natuurgebied met een gift op **IBAN BE56.2930.2120.7588** van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen. Vermeld in de mededeling steeds het nummer van het project dat je wil steunen. Jouw steun gaat rechtstreeks naar dat natuurgebied.

- Project **5501**: Diksmuide (De Blankaart)
- Project **5520**: Heuvelland (Sulferberg, Broekelzen, Scherpenberg, Hellebeek, Breemeersen)
- Project **5544**: Wervik (Leiemeersen)
- Project **5547**: Ieper-Boezinge (Fort Saint-Nicolas)
- Project **5555**: Geluwe (Komerenhoek)
- Project **5568**: Poperinge (Kerkebeekvallei)
- Project **5572**: Poperinge (Heidebeekvallei)
- Project **5586**: Langemark (De Mote en Het Bosseltje)
- Project **5599**: Zonnebeke (de Mispelaarhoek)

EETFESTIJN MET

NATUURPUNT DE BRON

14 SEPTEMBER 2024

OC Den Elver - Vlamertingestraat 34B, 8906 Elverdinge - **18.30u**

Wil je nog even nagenieten van het verlof? Een gezellige avond, mensen ontmoeten en lekker eten? En bovendien de werking van Natuurpunt De Bron steunen? Kom dan naar ons eetfeestijn op **zaterdagavond 14 september** in OC Den Elver. We starten om 18u30 met een lekker aperitiefje, daarna kan je aanschuiven aan het buffet met maar liefst zes verschillende pasta's (waarvan twee veggie!). Om af te sluiten zorgen we voor een lekker dessert.

PRAKTISCH

- Vooraf inschrijven en betalen tegen uiterlijk **8 september**
- Mail naar: veerlewyffels@hotmail.com en geef het aantal volwassenen / kinderen op
- Betalen: **BE09 4673 8637 7157** van Natuurpunt Westland met vermelding: 'je naam' - 'eetfeestijn' - "aantal volw./aantal kind."
- Prijs: 21 euro pp; kinderen t.e.m. 11 jaar: 12 euro pp
- Organisatie: Natuurpunt Westland i.s.m. Natuurpunt De Bron

Wees welkom, Natuurpunt Westland verwacht jou!

Edito De Bron

Beste leden/sympathisanten/lezers,

Het verheugt me om deze De Bron met heel goed nieuws te kunnen starten. Al is het natuurlijk absoluut geen nieuws meer... Enkel wie alle media vakkundig wist te negeren de afgelopen maanden weet niet dat er twee zeearenden geboren zijn op De Blankaart. Volstrekt uniek voor ons land! En meteen een hele grote pluim, figuurlijk én letterlijk, voor de beheerders van het gebied. Toen ik als jong manneke voor de eerste keren naar de Blankaart trok, was een dergelijk broedgeval nog een verre droom, waar niemand luidop van sprak. De huidige weelde aan vogelsoorten in De Blankaart, dat had niemand ooit verwacht. Bovendien blijft er ook nu nog veel potentie voor meer moeras- en natuurherstel, dankzij het vele werk uit de voorbije decennia. Waar de biotopen zich kunnen herstellen, volgen de soorten vroeg of laat en ontstaat een nieuw en completer, robuuster ecosysteem. Leuk toch! Natuurlijk verneemt u verder in dit tijdschrift alles over deze zeearenden.

2024 is ook een super-verkiezingsjaar. Ik mag hopen dat u minstens ook aan de natuur gedacht hebt wanneer u uw stem uitbracht op 9 juni, en dat ook zal doen bij de gemeenteraadsverkiezingen dit najaar, op 13 oktober. Welke partij dan ook – eigenlijk mag dat geen punt zijn. Meer natuur is geen vijand noch oorzaak van de vele actuele problemen, integendeel. Meer natuur helpt de effecten van klimaatverandering te bufferen, meer natuur heeft een positief effect op de menselijke gezondheid. Dus ja, kijk nog eens naar het memorandum van Natuurpunt, waar heel wat punten mooi werden opgesomd en uitgelegd. Daar moeten we naar toe!

Zie www.natuurpunt.be/projecten/standpunt-verkiezingen-2024

Nieuws uit eigen huis: Natuurpunt De Bron VZW is op zoek naar een nieuwe gedreven medewerker/coördinator om ons secretariaat weer volledig operationeel te krijgen. Tegen dat dit tijdschrift bij jullie in de bus komt, zal de zoektocht volop lopen of hebben we misschien al iemand gevonden, wie weet. Als vrijwilligersvereniging met meer dan 3.500 leden hebben we nood aan een degelijke ondersteuning. Zonder vaste medewerker zijn de talrijke operationele en administratieve verplichtingen heel moeilijk haalbaar. Enkele van onze ambities voor dit jaar hebben hierdoor al vertraging opgelopen, maar we komen er wel. We hopen u dit najaar met trots onze nieuwe medewerk(st)er te mogen voorstellen. Wordt vervolgd!

We hopen dat deze zomereditie u veel inspiratie zal bieden om volop van de zomer te genieten en samen met ons de natuur in te trekken. Onze activiteitenkalender puilt alvast uit van de mooie gegidste excursies en activiteiten. Kijk zeker het overzicht van onze Zomertoeren 2024 eens goed na!

Ik wens jullie allen een fijne zomer toe.
Veel leesplezier!

Kristof Goemaere, voorzitter Natuurpunt De Bron vzw

Inhoud

- 02 Betty en Peul kregen kuikens + Elke steun broodnodig + Eetfeestijn
- 03 Editio + Inhoud
- 04 Broedsucces voor de zeearend in de Blankaart
- 07 Feesten voor de gierzwaluw. Ieperse zomerbar met vogelverteller Begijn le Bleu
- 09 Broedsel Ieperse slechtvalken mislukt? + Stichting Marguerite Yourcenar
- 10 Afrikaanse klauwkikker in de Douvebeek
- 11 Column Fauve Maertens
- 12 Natuur is de oplossing, niet het probleem
- 14 Biobakkerij De Trog bezoekt Bos De Trog
- 15 Gezocht: oude krakers
- 16 Met dank aan Lut
- 17 100ha natuurgebied in Heuvelland?
- 18 Column Koen Verschoore
- 20 Toekomst voor de Kievit in Vleteren
- 24 Climate Express Westhoek luidt de alarmbel!
- 27 Mysterie in het riet met Michaël Pas
- 28 Zeeparkduinen van De Panne
- 30 Leve het leven
- 32 Overzetacties van amfibieën 2024
- 37 Zomertoeren 2024
- 40 Nieuw leven in de natuurtuin
- 43 De Bron Kalender juli, augustus, september
- 47 colofon

Broedsucces voor de zeearend in de Blankaart

Voor het eerst in België!

VOORJAAR 2023

2023-2024 zal op de Blankaart voor eeuwig geboekstaafd staan als *'Het jaar van de Arend'*. Het begon allemaal begin april 2023. Er wordt regelmatig een jonge zeearend gezien op de Blankaart. Dat is geen unicum. Jaarlijks passeren er zeearenden, sommigen blijven enkele dagen en verdwijnen even onopvallend als ze zijn gearriveerd. Maar dit exemplaar heeft het hier duidelijk echt naar zijn zin en blijft uitzonderlijk lang.

Op 27 april 2023 arriveert een tweede jonge zeearend en die zoekt onmiddellijk het gezelschap van de andere gast op. Ze blijven in elkaars buurt, zitten soms aardig dichtbij elkaar en op de grond benaderen ze mekaar al springend en dansend. We durven het haast niet hardop te zeggen maar dat lijkt aardig op een pril baltsgedrag.

Ze hebben nog niet de volledig witte staart. We veronderstellen dat het om jonge exemplaren gaat in hun vierde kalenderjaar die uit Nederland zijn gearriveerd en een koppel vormen. Zekerheid over hun herkomst hebben we niet want de zeearenden zijn niet geringd.

Het jonge koppel heeft al gauw aan de achterkant van de Blankaartvijver een 'rustboom' gevonden, waar ze beiden regelmatig te zien zijn. Ze gaan jagen in en buiten de IJzervallei tot in de IJzermonding in Nieuwpoort. We zien ze o.a. grauwe gans, meerkoet, waterhoen, koereiger, wilde eend en muskusrat slaan. Na de zware overstroming zien we ze ook verdrongen hazen opruimen. We zie ze zelden vissen vangen.

De Nederlandse zeearendkenners stellen ons deels gerust maar waarschuwen ook voor al te grote verwachtingen: *"Eens ze een rustboom hebben gekozen, zullen ze in het gebied blijven. Als er voldoende voedsel is, zullen ze wellicht ook al een nest maken."*

Maar maak jullie niet al te veel illusies, het gaat om een jong koppel, een nieuwe biotoop, een eerste nest, er kan nog van alles misgaan."

Op 9 mei 2023 zien we ze in een grote wilg langs de Blankaartvijver een bestaand nest van een buizerd die daar het derde jaar op rij broedt, vernietigen.

In de loop van de zomer ondergaat de staart van de zeearenden een rui en zien we de typische witte staart verschijnen.

Vanaf midden september is het duidelijk dat ze op de plaats van dat buizerdnest nu zelf een nest aan het bouwen zijn. Ze vliegen aan met zware takken. Eind oktober is het nest heel duidelijk zichtbaar. In dezelfde periode zien we ze regelmatig paren, zowel op het nest in wording als op de grond. Het baltsgedrag is overduidelijk als ze bij elkaar op de grond zitten.

Maar ook in de eendenkooi van Merkem even verderop zien we ze, in het bosje waar heel wat aalscholver- en reiger nesten aanwezig zijn, af en toe sleuren met takken.

Soms denken we dat ze daar ook een nest maken. We krijgen daardoor zelfs enkele keren de melding van vogelkijkers dat er een tweede koppel een nest aan het maken is.

NAJAAR 2023

21 oktober 2023. We geven de zeearenden de naam *Betty en Paul*, verwijzend naar het rijke verleden van de Blankaart. Paul en Betty Kempynck-Daenen zijn de laatste eigenaars en bewoners van het Blankaartkasteel waar in 1958 het natuurproject van Natuurpunt op de Blankaart van start ging.

De zeearenden zijn zo publieksvriendelijk om hun nest te bouwen op een plek die vanop afstand ook met het blote oog te zien is vanop de brug in het Blankaartpark en vanuit de kijkhut en -toren.

Zeearend op uitkijk

Het is een luxe voor de bezoekers, de Blankaartbrug is zelfs met mocassins aan de voeten bereikbaar. Het nest ligt veilig aan de overkant van de vijver en niemand zal het wagen om aan de achterkant door het wilgenbroekbos en het moeras te trekken om tot bij het nest te geraken. Ik heb de muskusrattenverdelgers al aangesproken om niet te dicht van het nest te opereren. Boer Geert Leeman houdt ook oogje in het zeil en stuurt mensen weg die via de achterkant van de Blankaart het nest willen benaderen. Een fotograaf belt me met de vraag of we geen takken van de nestboom willen zagen om betere foto's te kunnen nemen ...

24 oktober. Nu zal iedereen het weten hopelijk. Dat was eigenlijk de bedoeling van onze persmededeling. *"Het koppel zeearenden dat dit voorjaar bij ons op de Blankaart neerstreek, is nest aan het maken."* We halen de kop van alle nieuwsmedia. Een primeur voor ons land! Er zijn geen geschriften van broedgevallen teruggevonden, we gaan ervan uit dat de zeearenden de laatste 500 jaar niet meer in ons land gebroed hebben.

2 november 2023. De storm Ciaran raast over Vlaanderen. Als hij wat is geluwd, haast ik me naar de Blankaart. Ik moet over verschillende omvergewaaiden bomen klauteren om op de brug te geraken ... maar het nest heeft de storm doorstaan.

23 december 2023. Had iemand dit tien jaar geleden voorspeld, dan zouden we die voor gek verklaard hebben. Ik open vanavond mijn achterdeur en zie ze zitten. In de laatste van een rij populieren achter mijn huis. Ik hoef niet eens buiten te gaan om te zien hoe ze met elkaar ' bezig ' zijn. Met mijn GSM neem ik een foto doorheen mijn verrekijker. Even later duiken ze naar beneden naar de groep van meer dan honderd koereigers die al weken in de weiden rondom ons huis naar voedsel zoeken. Ik tel tot vijftig en durf pas dan buitengaan. Zeearenden die op koereigers jagen in Woumen, helemaal te gek. Of toch niet. Natuurherstel werkt! De vele inspanningen door Natuurpunt, ANB, INBO, VLM, VMM en de Zuidijzerpolder voor uitbreiding en inrichting van het natuurgebied en een aangepast waterbeheer waardoor de zeearenden hier het hele jaar rond de nodige ruimte, rust, bescherming en voldoende voedsel vinden, zorgen voor dit succesverhaal.

Zeearend neerdalend in de Blankaart

VOORJAAR 2024

7 februari. In Nederland hebben de eerste zeearenden al eieren gelegd. Onze Nederlandse vrienden raden ons aan goed uit te kijken of de arenden zacht nestmateriaal aanvliegen voor de binnenafwerking van het nest. Een voorbode van het eerste ei. We besluiten een 'beschermcomité' op te richten en ons voor te bereiden voor het geval Betty & Paul gaan broeden. Op het overleg met de regionale natuurinspecteurs, de natuurwachter, vertegenwoordigers van het Agentschap voor Natuur en Bos, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek en de plaatselijke verantwoordelijken van Natuurpunt en de Kerkuil vzw maken we afspraken om alle mogelijke verstoringen van het nest te voorkomen.

Er wordt een veiligheidsperimeter van 300m rondom het nest afgebakend die niet betreden mag worden, drones zijn uitdrukkelijk verboden en de fluisterboot moet een aangepast traject volgen. We spreken af dat we op geen enkele manier in het nest zullen kijken en ons zullen baseren op de gedragingen van de arenden om te concluderen of ze al of niet broeden en dat in geval van broedsucces de kuikens niet geringd zullen worden. Ook het ringwerk in de broedkolonie van blauwe reigers, lepelaars, koereigers en kleine zilverreigers zullen we dit jaar niet betreden. Nu is het wachten op het eerste ei.

22 februari 2024. Wat een stormweer alweer. Mocht mijn moeder nog leven, ik had ze gevraagd één van haar gewijde kaarsen aan te steken opdat het arendsnest ook nu zou standhouden. Na de storm toch eens gaan loeren. Het nest heeft standgehouden.

14 maart 2024. Koen meldt dat één arend op het nest blijft zitten. Wellicht een eerste ei. We houden ze nu haast permanent goed in de gaten. Beide arenden blijven inderdaad al een tijdje op het nest. Eén vliegt er weg, de ander gaat weer diep in het nest zitten. Alleen zijn kop en staartpunt zijn te zien.

Toen Paul terugkwam was er een liefdevolle verwelkoming met heel wat gekrijs. Heel acrobatisch stappen ze over mekaar om van plaats te wisselen. Nu gaat Paul broeden.

Op de boogbrug in het kasteelpark De Blankaart kan je het arendsnest (hier met beide oudervogels) goed observeren.

17 maart 2024. Ze broeden voorbeeldig. Ik heb ze deze namiddag tussen 13u30 en 16u30 vanop de brug 2 keer zien wisselen van plek ... en dan nog een derde wissel. 115 mensen passeerden op de brug om -ondanks het slechte weer- de arenden te spotten.

6 april 2024. Vandaag van 13u15 tot 16u10 met telescoop op brug gestaan om het publiek te animeren. Andere kijkers vertelden dat beide arenden op het nest waren rond 11u en dat er toen één vertrokken is. Die is dan onder heel wat belangstelling om 15u45 teruggekeerd. Volk, volk ... niet iedereen was dus naar zee. Een nieuw woord voor het Blankaartwoordenboek : ‘arendtoerisme’.

15 april 2024. De machtigste koning van storm en van wind ... Het is spannend aftellen nu. Betty en Paul zijn al langer dan een maand aan het broeden en binnen een aantal dagen weten we of dat nieuw leven brengt. Ze hebben er alvast alles aan gedaan om de eieren warm te houden. Ze wisselen mekaar steeds voorbeeldig af en laten het nest nooit alleen. Nochtans hebben ze het nog niet gemakkelijk gehad. Maar liefst 4 stormen kregen ze sedert de nestbouw over zich heen: Ciaran, Isha, Louis en vandaag nog Renata. Het is één lang kletsnat en erg windrijk voorjaar. Hou het dan maar vol daar hoog in een boom. Het is ook voor ons na elke storm bang uitkijken of het nest heeft standgehouden en de arenden zijn blijven zitten. Zoals daarnet. Wat een opluchting.

16 april 2024. Ik heb deze nacht elke windstoot gehoord. Bij het krieken van de dag opgestaan om te gaan zien of ... Maar ze houden stand. Live om 6u46, ik zie het nest met een arend die wat aan ochtendstretching doet. Als ze windeieren hebben gelegd, kan niemand ze dat kwalijk nemen.

18 april. Het gedrag van de arenden is veranderd. De broedende arend zit hoger in het nest. Fabienne kan een filmpje maken van een eerste voedermoment. Er is dus een kuiken geboren. 's Avonds zelf ook het voederen van de kleine zeearend meege-maakt. Paul vloog aan met prooi. Trok in ze in stukken, Betty gaf beetjes aan de kleine en wierp stukje eischaal aan de kant. Uiteindelijk wisselen ze van plaats en gaat Paul zitten, Betty vliegt weg.

20 april 2024. Veel bezoekers vragen ons : "Wie is nu Betty en wie is Paul?" En omdat het onderscheid tussen het mannetje en vrouwtje zeearend vanop afstand heel moeilijk te zien is, antwoord ik dan meestal "Eén van de twee." Maar deze namiddag was er geen twijfel mogelijk. Twee arenden op het nest. Betty is wat groter en forser en heeft een blekere kop en hals. Paul heeft net een prooi aangebracht, Betty houdt het nest warm. De zon verdwijnt achter de wolken en er barst een hevige hagelbui los. Aanvankelijk trotseren beide arenden de hagelstenen tot Paul die op de nestrand zit, wegvliegt om te gaan schuilen. Betty blijft voorbeeldig op het nest om ei en kroost warm te houden en trotseert de onweersbui. Geen twijfel meer mogelijk wie van beide hier het mannetje is.

22 april 2024. Na de geboorte van het eerste kuiken is het gedrag van de zeearenden veranderd. De broedende arend is toen hoger gaan zitten om het kuiken wat ruimte te geven. Gisteren is hun gedrag weer veranderd en is het duidelijk dat er niet langer op een ei gebroed wordt. De arend van wacht is veel actiever. Blijft nooit heel lang stil zitten en is in de weer met voedsel en het beschermen van nest en kroost. Wellicht is ook het tweede kuiken geboren. Gisteren werd ook zacht nestmateriaal aangevlogen. Als tapijtje voor de kuikens?

23 april 2024. Ik wil eens zien hoe de arenden ontwaken en sta ze al om 5u45 gade te slaan. De ene zie ik op de rand en de ander op het nest om de kroost warm te houden. Maar bij zonsopgang vliegen ze beiden op. Het is windstil maar het vriest. Het gras kraakt onder mijn voeten. Ze draaien cirkels boven en rondom het nest, verdwijnen even uit mijn blikveld en komen terug maar gaan niet op het nest zitten. Dat patroon herhaalt zich totdat ik ze plots niet meer zie en Eric me vanop de fluisterboot een bericht stuurt dat ze in een boom op het Blankaarteiland zitten. Paniek want ze blijven op het eiland. Hebben ze het nest verlaten omdat de kuikens dood zijn? Kunnen de kuikens deze vrieskou overleven zonder beschutting van een ouder? Minuten verstrijken en de zeearenden verroeren zich niet. Net vandaag zou Natuurpunt de namen van Maaïke Cafmeyer en Wim Willaert als Meter en Peter bekendmaken en zou een geboortekaartje gedrukt worden om de geboorte van Gloria en Guido aan te kondigen, namen van de kuikens gekozen via een publiekspoll. Ik bel naar het secretariaat om persbericht en het drukwerk toch nog even in wacht te zetten. Gudrun en Thijs van Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad komen langs voor een reportage n.a.v. het meter- en peterschap. Ik vraag hen om hun verslag nog niet naar de krant te sturen tot het bewijs van leven is geleverd. Na meer dan twee uur vliegen de zeearenden dan terug naar het nest. Paul blijft op de rand en Betty gaat zitten. Het is niet duidelijk of de kuikens nog in leven zijn. Daarvoor is het wachten tot 13u05 tot Paul komt aangevlogen met een prooi en beide arenden brokjes vlees diep in het nest afgeven. De kuikens krijgen eten, ze leven dus nog. Ik bel opgelucht naar het secretariaat in Mechelen. Na ruim zes uur arendkijken heb ook ik dringend nood aan een voederbeurt.

29 april 2024. Roep het van de daken, Koen Devos heeft deze morgen voor het eerst twee kopjes gezien van de kuikens. Over de middag zie ik ze ook opduiken terwijl ze 'brokjes' krijgen van pa en ma. Onze conclusies op basis van het gedrag van de zeearenden klopt dus. De ongelovigen krijgen ongelijk. Het zijn er twee.

22 mei 2024. Het arendtoerisme komt volle kruissnelheid. De kuikens groeien enorm snel en laten zich nu regelmatig zien. Van heinde en ver komen de arendspotters. Soms is het aanschuiven op de brug. Vrijwilligers van Natuurpunt IJzervallei en de Kerkuil vzw staan daar regelmatig met grote telescopen. De mensen zijn zot content als ze Gloria en Guido zien.

Tekst: Guido Vandenbroucke, conservator De Blankaart
Foto's: Ronny De Malsche

BABYBORREL

Op **zondag 14 juli** zullen meter Maaïke Cafmeyer en peter Wim Willaert samen met ons dit historische broedsucces vieren tijdens de geboorteborrel op de Blankaart. Jullie ook?

Afspraak om 14.00u nabij het Blankaartkasteel.

Feesten voor de gierzwaluw

Ieperse zomerbar met Vogelverteller Begijn le Bleu

Zaterdag 29 juni om 20 uur

Geen warme zomeravonden zonder het gieren van de gierzwaluwen door de straten van de stad. "Sriee! Sriee! Sriee!". Hun roep maakt het zomergevoel compleet. Dat willen we vieren in Ieper, en meteen het startsein geven voor een bijzondere beschermingsactie.

SUPERIEURE VLEGKAMPIOENEN

Wat gierzwaluwen presteren is voor mensen moeilijk te vatten. Nadat ze als jong het nest verlieten, brengen ze bijna de rest van hun verdere leven in de lucht door. Ze eten, slapen en paren al vliegend. Rond 1 mei komen ze aan in Ieper en amper drie maanden later vertrekken ze weer richting Afrika. Maar als het in die periode te koud of te nat is naar hun zin, vliegen ze zonder dralen enkele dagen naar een plek met mooi weer. Zelfs als ze hier ondertussen een nest hebben gebouwd. Een Ieperse gierzwaluw vliegt met gemak een verlengd weekend naar de Provence terwijl zijn jongen in Ieper onderkoeld in een soort van winterslaap gaan. Van zodra de ouders terug zijn, ontwaken ze weer en groeien verder.

CIJFERS OM BIJ TE DUIZELEN

Gierzwaluwen...

- vliegen tegen 100 km/uur, duiken naar hun prooitjes tegen 200 km/uur
- eten dagelijks tot 10.000 insecten
- kunnen wel 20 jaar leven
- vliegen tijdens hun leven ongeveer 2 miljoen kilometer, of evenveel als 5 keer een retourtje aarde – maan!
- hebben een hartslag tot 500 slagen per minuut

Gierzwaluwen zijn dus extreem taai. En toch hebben ze het niet gemakkelijk. De klimaatcrisis ontregelt hun leven, ze vinden steeds minder insecten om te eten en hun nestplaatsen verdwijnen beetje bij beetje. Zorgvuldige inventarisaties wijzen uit dat het aantal gierzwaluwen in Ieper tijdens de voorbije 20 jaar ongeveer gehalveerd is: van een honderdtal koppels in 2005 tot een vijftigtal in 2023. Hoog tijd dus om die achteruitgang te keren. Daar willen Milieuraad Ieper en Natuurpunt Westland nu, samen met de stad, werk van maken.

DE ACTIE IN EEN NOTENDOP

Gierzwaluwen nestelen in kleine ruimtes onder hoge daken, zoals onder of boven de kroonlijst van dakgoten, de zogenaamde 'corniche'. Ze veroorzaken daarbij geen enkele schade of overlast. In Ieper zijn hun nestplaatsen goed in kaart gebracht.

BEGIJN LE BLEU, BEVLOGEN VOGELVERTELLER

Vooraleer aan de slag te gaan, willen we de gierzwaluw (en andere stadsvogels) vieren met de voorstelling "Kijk!" van Vogelverteller Begijn le Bleu. Begijn is bij het grote publiek vooral bekend als 'foute vriend' uit het gelijknamige tv-programma, maar is daarnaast ook comedian én gepassioneerd vogelkenner. In deze voorstelling vertelt Begijn op zijn geheel eigen, gepassioneerde wijze over de levenswijze van de vogels in de stad, met de gierzwaluw voorop. Dat doet hij met warme humor en overtuigende bezieling. Voor elke natuurvriend een buitenkans, letterlijk en figuurlijk: bij mooi weer gaat de voorstelling door in de Eigenheerdstraat (zijstraat van de Steurstraat) in open lucht, als zomerbar, onder een kolonie gierzwaluwen. Bij slecht weer wijken we uit naar een nabijgelegen zaal.

Deelname is **gratis**, maar inschrijven is wel verplicht. Na je inschrijving bezorgen we je de precieze locatie.

Inschrijven kan via deze QR-code.
Geen internet? Bel 057 451 670.

Tekst: Danny Venus en Lieven Stubbe, Milieuraad Ieper
Foto: Kurt Lowie

Wie in de buurt van een bekende nestplaats woont, krijgt eind augustus een uitnodiging in de bus voor een gratis nestkast. Bij de kandidaten wordt in de loop van het najaar, na afspraak, een nestkast opgehangen onder de dakrand. Zo hopen we in de toekomst meer broedpaartjes aan te trekken.

**MASTERS
OF
LINEN**
 EUROPEAN LINEN OF QUALITY
 DRAAG LINNEN - PUUR NATUUR
 EN VAN EIGEN BODEM

**VERVAEKE
FIBRE N.V.**
 Kortrijksestraat 68
 B-8520 Kuurne
 Tel 056 71 20 55
 Fax 056 70 53 20
 e-mail: antoine@telenet.be

Vervaeke Fibre nv
flax for the industry since 1892

**Vakantiehuis voor vier
op de Kemmelberg**

FIKA
 STUGA

Logeer in de mooiste vogelkijkhut van de streek

Terrierstraat 5
 8956 Kemmel
 fika@telenet.be
 www.fika.one
 +32 468 47 26 05

shiatsu
 massage praktijk Sanso

Zandberg 41 8954 Heuvelland-De Klijte
 0476 89 11 41
 www.shiatsu-massage-sanso.be
 Erkend door de Belgische Shiatsu Federatie

L'Avenir

 Innovation
that excites

 www.nissan-lavenir.be

KOPIE PRINT DRUK
Carp-Office.be
 Copycenter & Drukkerij
 Diksmuide

 Alles voor kantoor, school & hobby!
 25000 producten online + 4500 in onze winkel
Carp-Office.be
 Woumenweg 46, 8600 DIKSMUIDE
 www.carp-office.be

**Trendy tuinaccessoires
en nog zoveel meer...**
 www.drafabgreen.be
 Beneluxlaan 7 • 8970 Poperinge

AKKERNEST
 vakantiewoning Westouter (max. 24 p.)

 www.akkernest.be

isisreizen
 VAKANTIE ZONDER ZORGEN

 G.B. Jacquesstraat 48
 8600 DIKSMUIDE
 051 51 03 39
 info@isisreizen.be
 www.isisreizen.be

**bloemen
ROSA**
 info@bloemenrosa.be - www.bloemenrosa.be

'T ZOETELande
 VAKANTIEWONING
 Zoetendaalstraat 8
 8970 Reningelst
 0496 15 67 56
 www.tzoetelande.be
 info@tzoetelande.be

**TRY
OUT
ART.**

 SULFBERGSTRAAT 2
 WESTOUTER

Broedsel leperse slechtvalken mislukt?

Sedert (tenminste) 2012 broeden er elk jaar slechtvalken in de nestbak binnen in de torenspits van de Sint-Maartenskerk. Normaal zijn de jongen rond half mei vliegvlug en zie of hoor je dan regelmatig activiteit rond de toren. Dit jaar bleef het echter verdacht stil, het vertrouwd geworden valkengeriep bleef uit.

De controles van de nestbak verliepen aanvankelijk normaal. Op 14 maart lag er één ei in het nest, op 22 maart mocht onze valkenshouwer 4 eieren tellen. Een maand later, op 24 april, leverde de controle 3 eieren en één kuiken op. Alles normaal.

Op 10 mei moesten de jongen van dit jaar normaal geringd worden. Maar in het nest bevonden zich géén valkkuikens, wel 2 koude eieren.

Mogelijk is er dus nog 1 ei uitgekomen maar zijn beide uitgekipte kuikens gestorven. Waarschijnlijk spelen de koude en natte omstandigheden van dit voorjaar een rol. Ook op andere plaatsen zijn er broedsels mislukt door het aanhoudende koude en natte lenteweer.

Gelukkig hoeft één mislukt broedsel intussen geen ramp meer te zijn. Na een langzame herstelperiode, vanaf 1996 (eerste broedgeval in Vlaanderen sinds de jaren 1960) tot rond 2015, kent Vlaanderen opnieuw een veilige populatie van enkele honderden trouwe broedpaartjes.

We duimen op een nieuw én geslaagd broedgeval in 2025

Tekst: Lieven Stubbe, met dank aan Hans Vermeersch

Foto: Jonge slechtvalken in de nestbak van de Sint-Maartenstoren in betere tijden, opname 25 april 2019 (bezoek voor ringwerk van de jongen). (Yvan Cauwenberg)

Stichting Marguerite Yourcenar

Op zaterdag 27 april 2024 organiseerden drie verenigingen, 'Les Amis de la Fondation Marguerite Yourcenar', de 'Stichting Marguerite Yourcenar', en 'Les Amis du Musée Marguerite Yourcenar' voor het eerst gezamenlijk de jaarlijkse hyacintenvandeling in het domein 'Park Yourcenar' op de Zwarte Berg, net over de grens.

80 deelnemers beleefden een mooie namiddag in de voetsporen van Marguerite Yourcenar. De plekjes die herinneren aan het verblijf van de schrijfster in haar kinderjaren werden geduid. De Zwarte Berg was haar dierbaar voor de rest van haar leven. Voor het 'kleine meisje van het kasteel' werd er de basis gelegd voor haar inzet voor natuur en landschap.

In het park zelf, nu in beheer van het Département du Nord, waren boshyacinth, daslook en dagkoekoeksbloem de heerlijke blikvangers.

In de huidige villa van het domein ondertekenden Didier Copin, voorzitter van de Franse vereniging, Filip Boury en Luc Merveillie, co-voorzitters van de Vlaamse Stichting, en Godelieve Valdelièvre, voorzitter van de Franse vereniging 'Les Amis du Musée' een manifest om in de toekomst grensoverschrijdend samen te werken.

Tekst Filip Boury

Deze samenwerking omvat 2 invalshoeken:

- de zorg van natuur en landschap, in het bijzonder voor de heuvelrij van de Katsberg tot de Kemmelberg
- het eigentijds herinneren van de schrijfster en haar ideeën over het menszijn, de omgang met de anderen en de aarde.

Wie interesse heeft in de werking van deze verenigingen kan contact opnemen met:

- Fondation Marguerite YOURCENAR
didier59.copin@laposte.net
- Stichting Marguerite YOURCENAR
filip.boury@skynet.be
- Musée Marguerite YOURCENAR
museeyourcenar@gmail.com

Afrikaanse klauwkikker in de Douvebeek

Invasieve exoot in opmars

'Verspreiding agressieve exoot dient asap gestopt!', kopte een artikel uit De Bron, editie voorjaar 2023. Ondertussen wordt er bij het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) volop ingezet op onderzoek naar hoe de soort zich in onze regio gedraagt. Het Agentschap Natuur en Bos (ANB) gaat verder aan de slag met bestrijding op het terrein.

VAN LABORATORIA NAAR DE NATUUR

De Afrikaanse klauwkikker is een invasieve exoot met een natuurlijk verspreidingsgebied ten zuiden van de Sahara. Deze kikker wordt niet alleen als proefdier gebruikt in laboratoria, maar wordt ook gehouden als aquariumsoort. Helaas gebeurt het af en toe dat een dier ontsnapt of gedumpt wordt en zo in de natuur terecht komt.

De Afrikaanse klauwkikker stelt zeer weinig eisen aan zijn leefgebied. De soort vestigt zich even vlot in een pas gegraven poel als in de meest heldere kamsalamanderpoel. Het is een carnivoor die met onze inheemse soorten concurreert voor plaats en voedsel, maar ook zelfs onze inheemse salamanders en hun larven eet. Men stelde vast dat het voortplantingssucces bij inheemse amfibieën afneemt wanneer de klauwkikker aanwezig is. Daarnaast kan de klauwkikker biologische ziekteverwekkers overdragen zoals de schimmel *Batrachochytrium dendrobatidis* en het *Ranavirus*. De soort ondervindt hier zelf geen last van, maar onze inheemse soorten wel. Door het omwoelen van de bodem heeft de Afrikaanse klauwkikker ook een negatieve impact op de helderheid en de kwaliteit van het water.

HARDE BESTRIJDING

Omwille van zijn sterk invasieve karakter staat de Afrikaanse klauwkikker op de Europese *Lijst van Invasieve Exoten*. Na een overgangsperiode van twee jaar is het vanaf augustus 2024 verboden om de soort te houden, importeren, verkopen, kweken en vrij te laten. Alle Europese lidstaten zijn *verplicht* om acties te nemen om de Afrikaanse klauwkikker te bestrijden. Ondertussen werd door het INBO vastgesteld dat de Afrikaanse klauwkikker zich tussen Frankrijk en België voornamelijk voortbeweegt via de Leie en haar zijrivieren zoals de Douvebeek. Doordat hij zich ook vlot over land verplaatst, ontstaan er populaties in poelen nabij deze waterwegen. In de winter van 2022-2023 behandelde het INBO in de gemeente Mesen drie poelen met ongebluste kalk

Door deze behandeling stijgt de pH-waarde zodanig sterk dat alle Afrikaanse klauwkikkers, maar helaas ook alle andere waterleven, vernietigd wordt. Men dient deze zware ingreep dan ook steeds zorgvuldig af te wegen. Vanuit de nabijgelegen beek bereikten echter nieuwe klauwkikkers onze regio en vestigden zich binnen het jaar opnieuw in de poelen. In september 2023 werd een tweede behandeling uitgevoerd met hetzelfde resultaat.

Afrikaanse klauwkikker (foto Bert Willaert)

EDNA-STALEN VOLGEN VERSPREIDING OP

Het INBO volgt in Vlaanderen de verspreiding van de soort op door het nemen van eDNA-stalen. Elk levend organisme laat in zijn omgeving DNA-sporen achter via huidschilfers, haar, schubben, bloed, urine enz. Dit 'environmental-DNA' (omgevings-DNA) of kortweg 'eDNA' kan gebruikt worden om de aanwezigheid van bepaalde doelsoorten in kaart te brengen. (Zie: *eDNA als vingerafdruk van onze natuur*. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. www.vlaanderen.be/inbo/edna-onderzoek)

Dit voorjaar selecteerde het INBO op basis van recente eDNA-stalen 13 poelen voor een eerste vangstactie. Op vier locaties werden met de uitgelegde fuiken ook effectief Afrikaanse klauwkikkers gevangen. Het team zal zich nu verder toeleggen op onderzoek naar de ecologie van de soort: hoe gedraagt de Afrikaanse klauwkikker zich in onze regio? Zo wordt er onder andere bekeken onder welke omstandigheden en wanneer de soort zich voortplant. Daarnaast wordt ook de efficiëntie van verschillende bestrijdingsmiddelen, al dan niet in combinatie met elkaar, onderzocht. De keuze voor een bepaalde bestrijdingsmethode wordt ook sterk bepaald door de aanwezige biodiversiteit in de te behandelen poel. Zo zijn we in de regio bijzonder trots op onze kamsalamanders en wordt er hard gewerkt om die te beschermen.

Terwijl het INBO voornamelijk onderzoek voert, gaat het ANB aan de slag op het terrein. Momenteel zet men de eerste stappen voor bestrijding van Afrikaanse klauwkikker in natuurgebieden van ANB en Natuurpunt. Aangezien het om een aanzienlijk aantal locaties gaat, wordt hiervoor een externe firma aangezocht met ervaring in exotenbestrijding.

Tekst: Sarah Defoort, Medewerker biodiversiteit, Regionaal Landschap Westhoek

WAARNEMINGEN MELDEN!

Het is erg belangrijk om waarnemingen van (ook vermoedelijke) Afrikaanse klauwkikkers te melden. Je herkent de soort gemakkelijk aan zijn afgeplatte lichaam en sterk ontwikkelde achterpoten met zwarte klauwtjes op 3 tenen. De kikkervisjes lijken op een mini-meerval en hebben 2 baarddraden naast de mond. Tref je de soort ergens aan in een privépoel of natuurgebied? Voer de waarneming, liefst mét beeldmateriaal, zeker in op www.waarnemingen.be

Ook zoekt het INBO vrijwilligers die het team van onderzoeker Maud Ségal willen helpen door vangsten van klauwkikker in het Heuvelland te controleren. Woon je in die regio? Dan is je hulp bijzonder waardevol. Meer informatie over hoe je precies kan helpen, kan je opvragen bij maud.segal@inbo.be

Hittehelden

COLUMN FAUVE MAERTENS

Een echte Belgische zomer telt tegenwoordig toch wel minstens één hittegolf. Alsof de zon ons persoonlijk uitdaagt om te testen hoe lang we het uithouden vooraleer weg te smelten. Sommigen van ons blijven binnenhuis met ramen en deuren gesloten, anderen zitten te weken in een opblaasbaar zwembadje met een drankje of zoeken de schaduw van een grote boom. Het is wel duidelijk dat we als mens, en zeker als Belg, die extreme hitte proberen te mijden. Op die momenten groeit mijn bewondering en respect voor de dieren die juist wél van de warmte houden en er zelfs uitstekend mee kunnen omgaan.

Neem bijvoorbeeld de woestijnvos. Die is perfect aangepast aan het leven in de hete, droge gebieden van Noord-Afrika. Met zijn gigantische oren kan hij niet alleen uitstekend andere dieren van op anderhalve km afstand horen, maar ook overvloedige warmte afvoeren. Door hun leven in de woestijn zou zweten, zoals wij doen om af te koelen, voor al te veel waterverlies zorgen. Om toch hitte te verliezen, stralen ze de warmte weer uit via hun oren. En het werkt! De woestijnvos is niet de enige die zo met de hitte omgaat. Ook de woestijnegel en de prairiehaas doen dit. Dit brengt het begrip 'rode oortjes' toch naar een ander niveau, niet?

De struisvogel is, misschien verbazingwekkend, een ander dier dat wel wat hitte kan verdragen. Is 'je kop in het zand steken' misschien iets wat helpt tegen een hittegolf? Nee, en dat is trouwens een fabeltje, want struisvogels doen dat eigenlijk nooit. In vergelijking met vele andere vogels bezitten struisvogels minder veren, die bovendien van een ander type zijn. Als het warm is, spreiden ze hun vleugels open om hun buik en zijkanten, waar ze geen veren hebben, bloot te stellen. Ze stappen soms ook parmantig rond in deze positie om de afkoelende luchtcirculatie te stimuleren. Dit verlaagt effectief hun lichaamstemperatuur en helpt hen de hitte te verdragen. Ook hun lange poten, helpen het lichaam af te koelen.

Koereigers waren tot 2015 zeldzame zwervers uit het zuiden. De voorbije jaren groeide hun aantal enorm, in natuurreservaat De Blankaart werden ze vanaf 2020 vaste broedvogels. (Foto: Rudy Claeys)

De veranderingen in ons klimaat dwingen veel dieren om zich, net als wijzelf, aan te passen. Sommige soorten, waaronder bepaalde insecten, zijn spurtkampioen in de natuurlijke evolutie. Door hun korte levensduur met een snelle opeenvolging van nieuwe generaties die bovendien een strenge natuurlijke selectie doorstaan, krijgen de exemplaren die best tegen de hitte kunnen de meeste nakomelingen. Zo kan een soort op korte tijd evolueren en zich aanpassen. Bij vele andere dieren gaat dit niet zó snel. Je kan dan kiezen: of je gedrag aanpassen, of migreren. Dit migratiegedrag zien we nu al bij veel vogelsoorten, maar ook enkele insecten en sommige zoogdieren. Zelfs in België zien we dat heel wat inheemse diersoorten ook hun gedrag aanpassen aan de toenemende hitte. De adder bijvoorbeeld, wordt steeds vaker in de schaduw gezien tijdens de warmste uren van de dag. Grote en kleine zilverreiger, koereiger of steltkluut waren 10 tot 15 jaar geleden zeldzame zomergasten uit Zuid-Europa, maar hebben zich de voorbije jaren probleemloos als vaste broedvogel ingeburgerd. De egel, die normaal 's nachts actief is, verplaatst zich vaak naar koelere plekken om aan de hitte te ontsnappen. Zelfs schapen gaan in de schaduw zitten en verkiezen sappige groene grasjes of blaadjes om toch wat meer vocht binnen te krijgen.

Wat zal de toekomst brengen voor onze lokale fauna? Wat wel zeker is, is dat de natuur altijd een manier vindt om zich aan te passen, en dat wij daar ook deel van uitmaken. Dus de volgende keer dat je puffend en zwetend onder een boom zit, denk dan eens aan de dieren die dapper hun eigen manier vinden om met de hitte om te gaan. Misschien kunnen we nog iets van ze leren.

Toch zou ik het nu niet aanraden om, struisvogelgewijs, parmantig met ontbloot bovenlijf en open armen rond te huppelen ...

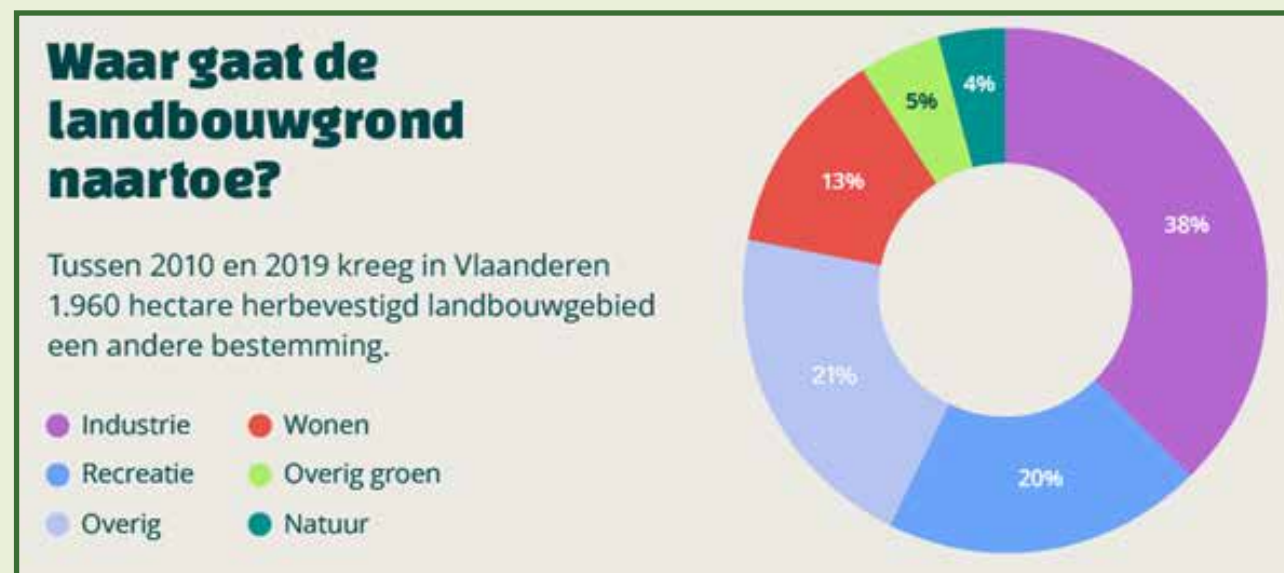
Tekst: Fauve Maertens

Natuur is de oplossing, niet het probleem

Het is schandalig hoe politici en organisaties die verantwoordelijk zijn voor het falende landbouwbeleid, de voorbije maanden steevast de natuur als zondebok opvoerden. In plaats van een sterke visie te ontwikkelen om de boer een mooie toekomst en een eerlijke prijs te bieden, houden ze elke verandering tegen om het hebbelijke winstmodel van de agro-industrie te beschermen.

NATUUR SLOKT DE LANDBOUWGROND NIET OP

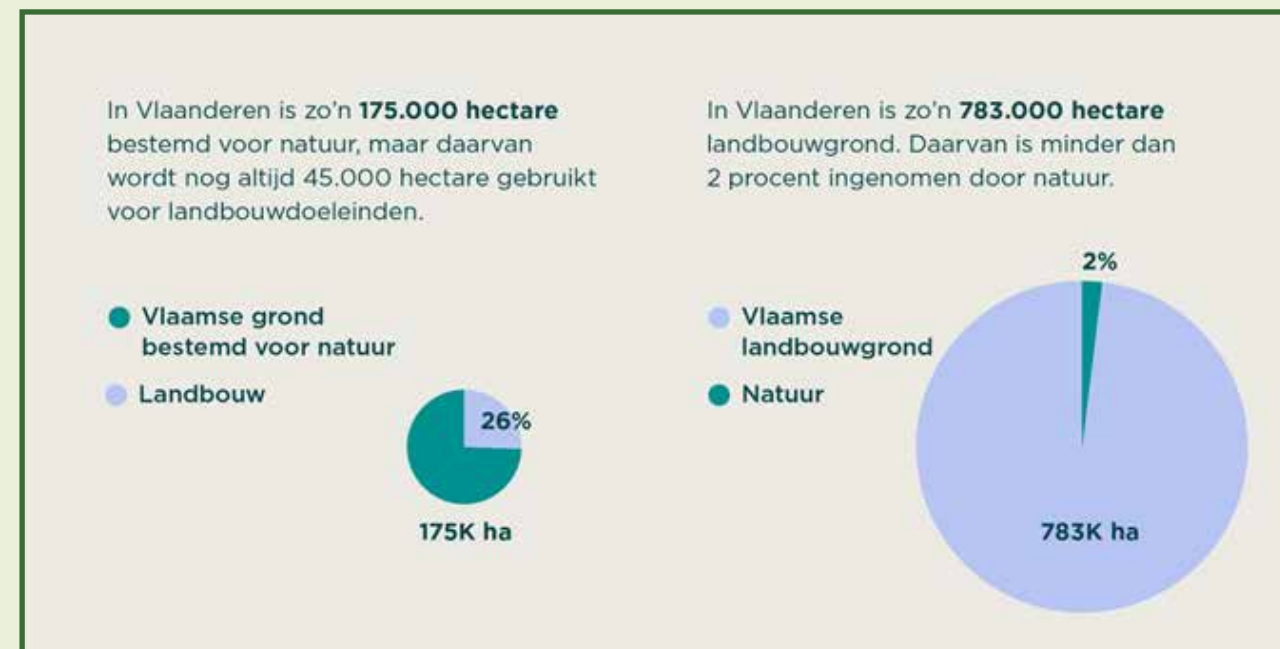
Op het terrein werkt Natuurpunt goed samen met meer dan duizend boeren. Jammer dat landbouw en natuur nu zo tegen elkaar uitgespeeld worden. We zijn namelijk geen tegenstanders, maar bondgenoten in de open ruimte die in Vlaanderen zo sterk onder druk staat. Nog elke dag verdwijnt er vijf hectare onder het beton. De landbouwgrond die verdwijnt, gaat vooral naar industrie, woningen en paardenweides, slechts heel beperkt naar meer natuur.

NATUURHERSTEL IS BROODNODIG EN VERANKERD

Om de natuur te herstellen en te beschermen koopt Natuurpunt gronden, met de steun van de overheid, burgers en bedrijven. Dat doen we 100% voor het algemeen belang: de vrijwilligers verhogen de natuur- en klimaatwaarde en stellen de gebieden open voor het publiek. We kopen trouwens vooral percelen die niet interessant zijn voor landbouw, zoals natte graslanden in beekvalleien.

Vlaanderen is nog steeds de natuurarmste regio van Europa. En de natuur is enorm versnipperd. 90% van de gebieden is kleiner dan een hectare (100 x 100 meter) en dus erg kwetsbaar. 30 jaar geleden werd er beslist om de natuur meer ruimte te geven en te verbinden tot sterkere gehelen. Op papier zijn de natuurgebieden afgebakend, maar op het terrein is die visie nog steeds niet uitgevoerd. 45% van de gronden met bestemming natuur (45.000 hectare) is nog altijd in landbouwgebruik. Daartegenover is slechts 2% van de landbouwgrond (750.000 hectare) natuur.

HOLD-UP VAN DE VLAAMSE REGERING DOOR DE LANDBOUWSECTOR

Onder druk van de boerenprotesten onderhandelde de Vlaamse regering van 12 tot 16 februari een landbouwakkoord met BB, ABS en Groene Kring. Natuurpunt en Bond Beter Leefmilieu (BBL) zijn teleurgesteld. De wijze waarop het akkoord tot stand kwam, is een democratie onwaardig en miskent het algemeen belang dat centraal moet staan. Onder druk van één belangengroep die het land blokkeert, eenzijdig het afgesproken beleid bijvullen is onaanvaardbaar. Zeker als het gaat over natuur en milieu, die zo belangrijk zijn voor ieders welzijn. Gelukkig bleef het stikstofakkoord overeind en werd er nog geen overhaaste beslissing genomen over het grondgebruik.

Het is absoluut noodzakelijk dat er strengere regels komen voor pesticiden, stikstof en (kunst)mest. Onze lucht, bodem en waterlopen zijn enorm vervuild. Maar telkens als er stappen gezet worden om de natuur en het milieu te herstellen, zetten de machtige lobby's alle middelen in om die tegen te houden. En politici laten zich voor hun kar spannen. Zo zijn nu de broodnodige maatregelen voor mest- en watergebruik teruggedroefd. Een vergissing, want zo zijn voldoende gezond drinkwater voor mens en natuur niet langer gegarandeerd. En de boeren zijn er uiteindelijk ook niet mee geholpen, want de Europese Commissie zal niet toestaan dat de waterkwaliteit en biodiversiteit verder achteruitgaan. Het akkoord bevat geen maatregelen om de boeren een eerlijke prijs te bieden of te voorkomen dat landbouwgronden tuinen of paardenweiden worden. Maar het bevat wel maatregelen die het natuur-, milieu- en klimaatbeleid afbreken. En daar zullen de boeren - die nu gesust worden met een schijnakkoord - op termijn zelf het grootste slachtoffer van zijn, denk aan droogte en overstromingen. Natuur en milieu worden geslachtofferd en de boeren staan weer een stapje verder van een duurzame en werkbare toekomst.

SAMENWERKEN IN EEN STERK LANDSCHAP

Een sterk natuurnetwerk en een gezond milieu zijn onmisbaar voor onze gezondheid, om ons te beschermen tegen de grillen van het klimaat en om onze planten en dieren een veilige thuis te geven. Ook boeren hebben baat bij een bruisende biodiversiteit, voldoende water en een gezonde bodem. We roepen het beleid op om dringend werk te maken van een duurzaam landbouwmodel dat de boeren wel toekomst en rechtszekerheid biedt. Ze verdienen een beleid dat landbouw binnen de draagkracht van de natuur en het milieu rendabel maakt. Natuurpunt wil graag meedenken over die nieuwe globale visie waarin natuur en landbouw elkaar versterken. Tenslotte zijn we partners in hetzelfde landschap dat enorm onder druk staat. Laat ons er samen werk van maken.

Het is een goede zaak dat er binnen het landbouwakkoord beslist is om een langetermijnvisie op landbouw en ons landschap te ontwikkelen. Ook dat de natuurorganisaties wel mee aan tafel mogen schuiven bij een werkgroep over het toekomstige grondgebruik in Vlaanderen is een goede zaak. Die werkgroep zal concreet bestaan uit vertegenwoordigers van verschillende sectoren: landbouw, natuur, recreatie, industrie en wonen. Tegen 1 juli 2024 moet de werkgroep een eerste rapport opleveren over hoe er in Vlaanderen moet worden omgegaan met landgebruik.

Tekst: Natuurpunt.Beleid;

www.natuurpunt.be/projecten/standpunt-natuur-in-agrarische-bestemming

Biobakkerij De Trog bezoekt Bos De Trog

In 2020 heeft Biobakkerij De Trog uit Ieper 1,5 ha nieuw bos op de Sulferberg zowel gesponsord alsook met ongeveer 120 deelnemers aangeplant. Dit nieuwe 'Bos De Trog' werd opgebouwd met een brede bosrand van 3 rijen lage en 3 rijen hoge struiken of lage bomen. In de kern kwamen de echte bosbomen terecht. De structuur van laag naar hoog staat garant voor een soortenrijk bos met in het voorjaar uitbundige bloei, wat veel insecten aantrekt. In het najaar smullen vogels en zoogdieren van vruchten en zaden.

KINDERZIEKTES

Zoals we bij de aanplanting in 2020 aan de vele planters vertelden, heeft nieuw bos wat geduld nodig. De eerste jaren ziet de jonge aanplanting er wat verward uit door de verschillende groeisnelheden van struikjes en boompjes. De droge zomers in de beginjaren veroorzaakten bovendien wat sterfte. Daarnaast zorgde wildvraat door konijn, haas, ree en tijdelijk ontsnapte edelherten voor snoeibeurten, waardoor nogal wat planten op bonsais leken.

De bosplanten zijn intussen goed ingeworteld en de ontwikkeling naar echt bos is ingezet. Het uiteindelijke natuurstreefbeeld van Bos De Trog wordt in het vakjargon weergegeven als 'type 9130': eikenbos-beukenbos met wilde hyacint.

MEERTALIG BEZOEK

Op zaterdag 27 april 2024 kwam Biobakkerij De Trog met een kleine 100 deelnemers naar Heuvelland voor een voorjaarswandeling van de Rodeberg naar hun Bos De Trog. Onderweg én bij aankomst werden de wandelaars verwend met hapjes en drankjes. Gezien de meertaligheid stonden 4 Natuurpuntgidsen paraat om de uitgebreide groep rond te leiden: Hilde Vandevelde (Frans), Krist Calmeyn (Engels), Chris Develter en Johan Carette (Nederlands). Het mag gezegd: niettegenstaande het miezerige weer waren de vele wandelaars enthousiast over de ontwikkeling van 'hun' bos. Ook de uitbundige voorjaarsbloei en de gevarieerde landschappen maakten indruk.

Men vroeg dan ook om dit initiatief in de toekomst zeker te herhalen. En daar zijn de plaatselijke Natuurpunters graag toe bereid!

Tekst: Johan Carette, Foto's: Patrick Verhamme

Gids Johan Carette op stap met een groep medewerkers van Biobakkerij De Trog op weg naar de Sulferberg.

KLIMAATNEUTRAAL BEDRIJF

Biobakkerij De Trog wil een klimaatneutraal bedrijf zijn. Nieuw bos aanplanten past uitstekend binnen deze ambitie. Het opgroeiende bos zal steeds meer CO2 kunnen opslaan, zodat de klimaatopwarming wat getemperd wordt. Verder biedt een bos nog veel voordelen voor de maatschappij:

- Productie van zuurstof
- Opvangen van fijn stof wat zorgt voor verlenging van de gemiddelde leeftijd
- Recreatiemogelijkheden: wandelen, joggen, natuurexploratie...
- Vermindering van de bodemerosie door water en wind
- Voedsel voor insecten die zorgen voor de bestuiving in land- en tuinbouw
- Voedsel voor natuurlijke predatoren die ongewenste insecten bestrijden (bvb.: lieveheersbeestje bestrijdt bladluizen)
- Houtproductie
- Klimaatregulering: de verdamping door grote bomen biedt afkoelend effect in warme zomers

De vele voordelen van een bos voor de maatschappij noemen we 'ecosysteemdiensten'. Wetenschappers berekenen in geld hoeveel deze ecosysteemdiensten kunnen opbrengen, zodat economen en politici het belang van bos en natuur via harde cijfers leren waarderen ...

Ter gelegenheid van deze wandeling schonk Biobakkerij De Trog 1.000 euro om de werking van Natuurpunt De Bron te ondersteunen. Waarvoor heel veel dank!

Gezocht: oude krakers

Oude fruitboomrassen krijgen nieuwe kans in Jan Ypermanpark

Ooit was de Westhoek bezaaid met tal van hoogstammige fruitboomgaarden. Tijdens de beide Wereldoorlogen werd het gros van deze boomgaarden vernietigd, soms ook bewust om de voedselvoorraden weg te nemen. Vanaf de jaren 1960 zorgde de opkomst van de laagstamplantages voor stevige concurrentie. Tijdens de jaren 1970 werden er premies uitgereikt voor het rooien van de hoogstamboomgaarden. Zo verdween dit typerende element grotendeels uit ons landschap.

Samen met de boomgaarden verdwenen ook vele rassen van appels, peren, pruimen, kersen, die onze regio rijk was. Hier en daar staan er wel nog enkele 'oude krakers' overeind, kranige overblijfselen van de ooit zo talrijk aanwezige boomgaarden. Het zijn vaak de allerlaatste overlevers van zeldzaam geworden of zelfs verloren gewaande fruitrassen.

Tekst en foto: dienst Landschap Ieper

Ben je in het bezit van dergelijke 'oude krakers'? Of weet je nog oude fruitbomen staan?

Meld ze gerust aan de Ieperse dienst Landschap, **contact en info: landschap@ieper.be of 057/451 668**

De stad Ieper werkt samen met Pomko vzw (Pomologisch Kollektief) om een nieuwe, grote erfgoedboomgaard aan te leggen in het Jan Ypermanpark, dat weldra wordt ingericht. Na de melding bezoekt Pomko jouw 'oude krakers' om uit te zoeken of het om waardevolle, zeker te behouden rassen gaat. Door uitgezochte takken te enten op geschikte onderstammen, zal men proberen om de rassen terug te laten opgroeien.

Wie weet krijgt jouw oude kraker-fruitras wel een plaatsje in het een toekomstig Jan Ypermanpark?

Energie-tovenaar Willy Lievens van de Zonne-arc komt met 10-tallen haalbare en betaalbare energietips voor meer comfort met 50% minder energie. (Voordracht op aanvraag)

www.zonnearc.be – zonnearc@skynet.be
Groepsbezoeken, eigen publicaties (warmtepompen, houtstoken...)
<https://www.facebook.com/zonnearc>

Met dank aan Lut

*Lut Demarest tijdens een dauwtrip op de Blankaart.
Een palingfuik van een stroper raakte klem in de schroef.*

Eind vorig jaar ging **Lut Demarest** met pensioen. Jarenlang vervulde zij in stille bescheidenheid een cruciale rol voor het natuurbehoud in de IJzer- en Handzamevallei en de komgronden van Lampernisse. Lut werkte binnen het Agentschap voor Natuur en Bos en was er verantwoordelijk voor de aankoop van gronden voor natuurontwikkeling. Velen zijn al vergeten dat Lut in 1992 ook het aankoopbeleid van Natuurreservaten vzw, de voorloper van Natuurpunt vzw, rondom de Blankaart op kruissnelheid bracht.

PLAN OTTER

Het begon eigenlijk met het Plan Otter, een plan van Natuurreservaten vzw, dat na het overlijden van Blankaartconservator Paul Houwen (1991) de aandacht vestigde op de verloedering van de ganse IJzervallei. De roerdomp en vele andere vogels waren uit het gebied verdwenen, het water was volledig 'verbrasm'd' en de biodiversiteit verschaald. De mogelijke terugkeer van de otter als top van de voedselpiramide moest een mooi signaal worden van de verbeterde milieukwaliteit. Het Plan Otter zette er de Vlaamse Overheid toe aan om in 1992 het project Ecologisch Impulsgebied IJzervallei op te starten.

DE EERSTE AANKOPEN

Het natuurreservaat van de Blankaart was in die tijd beperkt tot de Blankaartvijver en het rietmoeras, samen 70 ha. Voor het eerst werd er een uitbreidingsperimeter getekend van honderden ha en een beheervisie voor de hele IJzervallei uitgewerkt. Natuurreservaten vzw begon toen ook percelen gras- en hooiland rondom de vijver aan te kopen. Binnen het Ecologisch Impulsgebied IJzervallei kreeg Lut Demarest als jonge biologe, deze opdracht toegewezen. Zij werd door Natuurreservaten vzw, na het overlijden van Paul Houwen, ook aangesteld als conservator van De Blankaart. Lut maakte van het aankopen van gronden een topprioriteit. Als eerste trok zij letterlijk de boer op om percelen aan te kopen en gebruiksovereenkomsten met landbouwers af te sluiten.

In die periode zat Lut regelmatig gebogen over haar legendari-sche stafkaart om met een fluostift de percelen aan te duiden die waren aangekocht. Kaarten waren op dat moment nog niet digitaal beschikbaar.

Na één enkel jaar had Lut voor de Natuurreservaten vzw rond de Blankaartvijver tientallen ha aangekocht waardoor het natuurre-servaat systematisch kon uitbreiden.

VAN NATUURRESERVATEN NAAR ANB

Het "Ecologisch Impulsgebied IJzervallei" was een project van de Vlaamse Overheid waarbij vanaf 1992 extra aandacht werd be-steed aan de ecologische waarde van de overstroombare vallei. Het waterbeheer in de vallei moest voortaan ook rekening hou-den met de natuurwaarden. In die periode werden de Blankaart-vijver en de Stenensluisvaart gebaggerd en initiatieven genomen om de waterkwaliteit van de Blankaartvijver te verbeteren. In het kader van het Ecologisch Impulsgebied startte de Vlaamse over-heid later ook zelf met het aankopen van de meest kwetsbare gronden in de IJzer- en Handzamevallei. De Vlaamse overheid en Natuurreservaten kochten elk binnen hun eigen perimeter aan. Zo versterkten ze elkaar i.p.v. met el-kaar te concurreren. Ook voor de aankopen van de Vlaamse over-heid werd Lut Demarest verantwoordelijk. In 1998 werd de werking van het Ecologisch Impulsgebied IJzer-vallei geïntegreerd binnen de Afdeling Natuur van de Vlaamse administratie (nu het ANB) en zette Guido Vandenbroucke, intus-sen conservator van de Blankaart, de aankopen voor Natuurpunt vzw verder.

Tot eind vorig jaar heeft Lut Demarest dit monnikenwerk voor ANB verricht. Honderden hectare heeft ze aangekocht in de IJzer-Handzamevallei en de komgronden van Lampernisse. Ze vervul-de daarmee een bepalende rol voor het natuurbehoud in onze regio.

Dikke merci, Lut!

Tekst en foto: Guido Vandenbroucke

100ha Natuurpuntgebied in Heuvelland?

Met jouw steun realiseren we de droom van Piet

Vorig voorjaar kon onze conservator Piet Hardeman nog 2 perce-len grasland aankopen in de Breemeersen. Daarmee kwam de oppervlakte Natuurpuntgebied in eigendom binnen Heuvelland op ongeveer 95 ha. Piet had zeker nog de nodige gedrevenheid om minstens de 100 ha te halen op korte termijn, maar op 30 mei 2023 hield zijn groot natuurhart op met kloppen ...

We zijn blij dat onze recent gepensioneerd boswachter, Pier-re Hubau uit Loker-Heuvelland, bereid is om dit aankoopbeleid van Piet verder te zetten. Vanuit zijn vroegere functie bij ANB (Agentschap Natuur en Bos) heeft Pierre bakken ervaring in het verwerven van gebieden met natuurwaarde. In zijn lange bos-wachterscarrière (1984-2022) slaagde hij erin om het openbaar bos- en natuurgebied van ANB in zijn regio te laten groeien van 56 ha naar meer dan 600 ha!

(zie het uitgebreide artikel over zijn boswachterscarrière in De Bron nr. 120 van januari 2023).

In het verleden hadden Piet en Pierre al vaak overleg bij de vele aankopen van Natuurpunt. Aankopen is nog altijd de beste ga-rantie om de bestaande natuur te behouden of om nieuwe natuur in te richten. Beide zorgen ervoor dat de biodiversiteit binnen de Heuvellandse gebieden in de toekomst nog verder verbeterd.

Natuurpunt De Bron is vast besloten om op korte termijn Piets droom van 100 ha te verwezenlijken! Intussen zijn er reeds 3 nieuwe aankoopdossiers goedgekeurd. Met elke gift help ook jij mee om die droom te realiseren, zoals zijn echtgenote Els Geer-aert verwoorde in de recente fondsenwervingscampagne (zie in het vorig nummer van De Bron). Die campagne leverde al meer dan 10.000 € op! Elke euro gaat naar de aankoop van natuurge-bied binnen ons geliefde Heuvelland.

**Stort vandaag nog je gift op rekening BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt en vermeld:
project 5520 Natuurpuntgebieden Heuvelland**

Voor elke gift vanaf 40€ krijg je via de belastingen 45 % terugbetaald!

Piet Hardeman (foto: Sofie Butaye)

Pierre Hubau (foto: Regine Allemeersch)

bezoek onze webshop
www.ecotechnieken.be

COLUMN KOEN VERSCHOORE VREEMD EN ONBEMIND

Een natuurliefhebber en lezer van dit blad vroeg mijn mening over een tekst uit het maandblad EOS. Daarin werd gesteld dat uitheemse soorten niet per definitie schadelijk zijn. De auteur, Erick Lundgren van de Deense Aarhus Universiteit, vergeleek hiervoor data uit 221 studies over het effect van niet-inheemse grote herbivore zoogdieren op ecosystemen. Terecht merkt hij op dat aan de termen in- en uitheems een sterk waardeoordeel vasthangt dat niet altijd met de feiten overeenkomt. Nogal sterk stelt hij dat "uitheemse soorten maar weinig goeds kunnen doen. Hun impact wordt haast zonder nadenken als negatief bestempeld".

De heer Lundgren heeft natuurlijk wel een punt maar het probleem lijkt me veel complexer en niet alleen afhankelijk van de uitheemse soort zelf. We kunnen niet ontkennen dat er in onze geglobaliseerde wereld, met veel intercontinentale bewegingen en handel, een stortvloed van nieuwe soorten in ons land verschijnt. Dat is niet nieuw. Ook in vroegere tijden kenden we zoets maar de betrekkelijke isolatie van de landen zorgde wel voor een zeer geleidelijke en beperkte kolonisatie. Konijn (Spanje) en fazant (Klein-Azië) werden door de Romeinen ingevoerd, gewone ossentong verschijnt in de Middeleeuwen in onze contreien vanuit Zuid-Europa en de teunisbloemen zijn Noord-Amerikaans. Eén derde van de Vlaamse flora heeft al een niet-inheemse oorsprong. Op het strand liggen Amerikaanse kleine strandschelp, Muiltje, Amerikaanse boommos, Amerikaanse zwaardschede, Filipijnse tapijtschelp, Japanse oester

Wie weet nog dat de Turkse tortel hier pas verscheen in de jaren zestig van de vorige eeuw? Ik was erbij toen in ons land de eerste Cetti's zangers hun opwachting maakten. In een poging om de invasies te catalogeren wordt een heel arsenaal nieuwe begrippen gehanteerd: 'ingeburgerd, exoot, allochtoon' tegenover 'inheems en autochtoon'. En ook bij dat laatste heerst nog altijd onduidelijkheid: wat als een plant plaatselijk uitgeroeid werd in de 19e eeuw maar later vanuit Zuid-Europa opnieuw een noordwaartse expansie startte? Wie weet of de klimop in de tuin en de natuur wel eens de zuidelijke Atlantische klimop (*Hedera hibernica*) kan zijn en niet de oorspronkelijke gewone klimop (*Hedera helix*)?

Het is bijvoorbeeld ook algemeen bekend dat uitheemse slakken graag gebruik maken van transport via wagens die een tijdje op een camping in het zuiden gestaan hebben of van potgrond van ingevoerde planten.

Daarom zien we in ons land vaak nieuwe soorten opduiken in de buurt van parkings. Een eertijds onbekende plantensoort in het Westhoekreservaat als grote ratelaar is met zekerheid meegekomen met de tractoren van terreinploegen die her en der in natuurgebieden worden ingezet. Het is dus moeilijk te definiëren wat het betekent als een plant of dier 'op eigen kracht' zijn areaal uitbreidt. Sommige wetenschappers gebruiken de term antropochoor (door de mens gedragen) om de menselijke invloed in dit proces te duiden. Maar, keren we even terug naar het uitgangspunt, is er altijd een negatieve invloed op de inheemse fauna en flora als er zich nieuwkomers vestigen? Niet altijd, dat is duidelijk.

Zo blijkt het van oorsprong uit zuidelijk Afrika afkomstige Bezemkruiskruid lang in het najaar te blijven doorbloeien tot vreugde van vele wilde bijensoorten. Het grote probleem zit in de beperktheid van onze natuurgebieden. Een robuuste natuur kan een en ander verdragen en zal minder koloniatiedrift van buitenuit ondervinden. En net door die beperkte buffering komen heel veel soorten in conflict met de mens. Natuurlijk komen wilde varkens van nature voor in onze streken. Maar wat ze in de kleine bossen niet vinden, gaan ze dan maar zoeken in onze tuinen. Hetzelfde geldt voor de wolf die zijn prooi van onder zijn of haar poten ziet weggeschoten worden en dan maar op zoek gaat naar makkelijker prooi, die wel nog in overvloed beschikbaar zijn.

Ik moest daaraan denken toen ik eind april getuige was van wat ik op termijn voor de duinen een ecologische ramp noem. De gewone esdoorn is een controversiële soort. De ene beschouwt ze als inheems, voor anderen is ze uitheems. Wel zeker is dat zelfs één enkele boom een enorme invloed kan hebben op haar naaste omgeving. Het bijzonder rijke mastjaar voor esdoornzaden in 2023 én de langdurige neerslag hebben ervoor gezorgd dat esdoornkiemlingen massaal voet aan de grond hebben gekregen, ook in de meest droge delen van het duin. Zo zijn hele oppervlaktes duinen bedekt door een tapijt van esdoornkiemen. Eens deze boom zich vestigt is het zeer lastig om ze kwijt te raken, ook al vanwege haar lage waterbehoefte. Hoe de terreinbeheerders hier op termijn mee zullen omgaan is mij voorlopig een raadsel. Misschien zullen we moeten rekenen op de inzet van de exotische konijnen? Ook in dit geval is het kleinschalige van onze natuur een nefaste factor.

Dank aan Robert Claes voor het toezenden van het inleiden-de artikel en de hieruit voortgevloeide inspiratie.

Tekst en foto: Koen Verschoore, voorzitter Natuurpunt Westkust

Een tapijt van esdoornkiemlingen in duingebied: een ecologische ramp in wording?

**CAMPUS
IEPER**
GRACHTSTRAAT 13-1A
8900 IEPER
TEL. 057 35 29 00

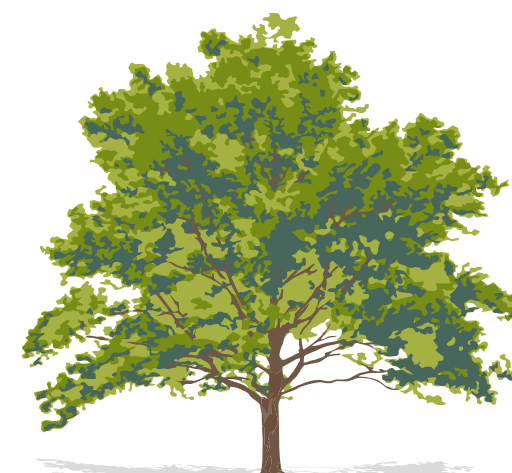
**UITBATER KLEINSCHALIGE LOGIES
REGIOGIDS WESTHOEK
WIJNBOWWGIDS
WIJN LEREN PROEVEN
BASISCURSUS MASSAGETECHNIEKEN
PRAKTIJKCURSUS BOEKHOUDEN
ADMINISTRATIEF BEDIENDE**

OOK VOOR DIVERSE VERVOLMAKINGEN
EN OPLEIDINGEN OP MAAT
KAN JE BIJ ONS TERECHT.

LEREN. DURVEN. DOEN.

Schrijf je nu in op www.syntrawest.be

GÜNTHER
BOOMVERZORGING

**Aanplanten & verplanten
ook van grote bomen,
begeleidingssnoei,
onderhoudssnoei, knotten, ...**

**Kroonverankering, advies,
boomveiligheidscontrole,
standplaatsverbetering.**

**Bomen beschermen op
werven, inventarisatie,
opmaak beheersplan.**

**Fracture pruning/ecologische
snoei, velling.**

0477 217 684

www.boomverzorginggunther.be

Toekomst voor de kievit in Vleteren

De kievit, de typische zwart-witte vogel die we vaak op de akkers en weilanden zien, heeft het moeilijk. In navolging van het kievitproject in de streek rond Roeselare sloegen enkele vrijwilligers onder impuls van Isabel Lemahieu de handen in elkaar om de kievit een toekomst te geven in Vleteren.

PROBLEEM MET DE KIEVIT

Door de steeds intensievere landbouwmethodes verandert het agrarische landschap en verdwijnen de schrale, natte graslanden. Meteen verdwijnt ook de natuurlijke biotoop van de kievit. In de productieve graslanden belet het hoge gras het overzicht bij het broeden en door het dense gras kunnen kuikens moeilijk naar voedsel boren. Daardoor verhuizen vele kieviten naar de akkers. Maar de door drainage snel uitdrogende akkers zorgen, samen met een vroege grondbewerking en predatie, dan weer voor veel nestverliezen. Doel van het project is om in samenwerking met de landbouwer de nesten te beschermen tijdens de grondbewerking van de akkers. Dit zou de kievit een duw in de rug kunnen geven en het broedsucces vergroten.

Op dinsdag 31 januari 2023 waren zowel landbouwers, wild-beheerseenheden als natuurvrijwilligers aanwezig op een infoavond in het dorps huis te Woesten. Katrien Geurts van *Stadlandschap Westvlaamse Hart* deelde enthousiast alle kievits-kennis uit hun ‘Faunaplan’. Bart Cogge van WBE ‘t Veld inspireerde ons met de mooie samenwerking tussen wildbeheerseenheden, landbouwers en natuurbeschermers.

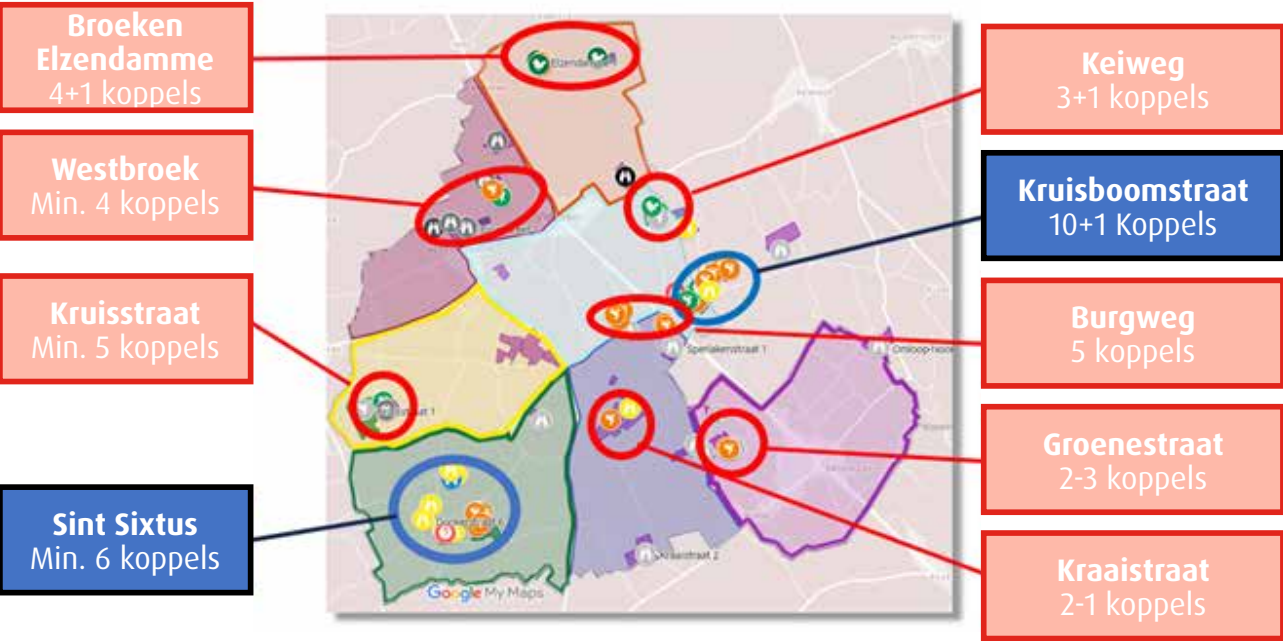
INDELING VAN HET GEBIED

Aan de hand van de inventarisatie voor de broedvogelatlas en aanvullende gegevens uit Waarnemingen.be werd een digitale kaart opgesteld met alle gekende broedlocaties van kievit in Vleteren. Het grondgebied Vleteren werd daarna ingedeeld in 7 gelijkwaardige zones (zie ingekleurde gebieden op de kaart). Voor elke zone werd een team samengesteld van minstens 2 vrijwilligers. Dankzij deze 7 teams werd in 2023 een gebiedsdekkende inventarisatie mogelijk.

Stap 1: Inventarisatie broedlocaties

Eind februari keren de kieviten in groepjes terug naar hun broed-gebieden. Begin maart verspreiden ze zich over de akkers in de buurt en start het baltsgedrag. Vanaf maart ging elk team weke-lijks op zoek naar baltsende kieviten. Zo was het mogelijk om in 2023 het volledige grondgebied van Vleteren te inventariseren. In totaal werden 39 koppels geteld, een aantal dat we de vol-gende jaren kunnen gebruiken om de evolutie op te volgen. We mogen ervan uitgaan dat deze telling zo goed als volledig is voor het grondgebied Vleteren. Alle waarnemingen werden bijgehou-den met kleurcodes op een digitale kaart: grijs voor aanwezige kieviten, geel voor baltsende koppels, oranje voor nestelende paartjes en rood voor een succesvol nest (zie kaart).

Op het onderstaande kaartje staan alle baltsende koppels ge-groepeerd in 9 kolonies. Waar ‘+1’ vermeld staat, gaat het om een koppel scholekster dat aansluit bij de kolonie. De grootste concentratie vinden we zo langs de Kruisboomstraat met enkele koppels net buiten het grondgebied van Vleteren.

Stap 2: Opsporen van de nesten

In totaal konden vanop de openbare weg zo’n 37 kievitnesten en 3 scholeksternesten gelokaliseerd worden. Enkele nesten waren vrij goed terug te vinden zoals een nest op enkele tientallen me-ters van de Kruisboomstraat. Enkele nesten bleven onvindbaar zoals langs de Kruisstraat, er was geen goed uitkijkpunt te vinden over de grote akker.

Het ontdekken (zonder enige verstoring!) van een kievitsnest vraagt veel geduld en een geoefend oog. Vaak kunnen na wat speurwerk plots meerdere nesten opgemerkt worden. Eenmaal een nest gevonden, werd het zo goed als mogelijk in oranje aan-geduid op de kaart

Stap 3: Afspraak met landbouwer

Eenmaal het aantal baltsende kieviten en de locatie van de nes-ten gekend is, stappen we naar de landbouwer. Zo leerden we na het eerste inventarisatiejaar van heel wat percelen de eigenaars kennen. We hebben op de kaart alle percelen ingekleurd die de voorbij 2 jaar de belangstelling kregen van de kieviten. Zo is onmiddellijk te zien of een perceel ook vorig jaar gebruikt werd. Alle landbouwers die in 2023 gecontacteerd werden, werkten graag mee. Het natte voorjaar van 2023 speelde ongetwijfeld in het voordeel van de kievit. Doordat landbewerking lang uit-bleef, moest er nauwelijks nestbescherming opgestart worden. De meeste koppels konden hun eerste legsel rustig uitbroeden. (Wellicht is dat in 2024 opnieuw het geval??)

Stap 4: Beschermen van de nesten

Wanneer een akker met een kievitsnest bewerkt wordt, trachten we in overleg met de landbouwer het nest te ontzien. Dit kan op een van volgende manieren :

- Bewerking uitstellen tot 10 mei mits subsidiëring voor eco-teelt.
- Vrijwilligers plaatsen enkele meter voor en na het nest een stok. Zo kan de landbouwer een kleine zone onbewerkt laten door rond het nest te rijden of even de machine op te heffen.
- Bij bemesting kan het nest heel tijdelijk afgedekt worden door vrijwilligers.
- Bij bewerking graven de vrijwilligers het nest uit, plaatsen het in een mandje en zetten het na bewerking terug.

In 2023 werden 9 nesten gemarkeerd. Enkele werden hierdoor van de vernieling gered. De zoektocht naar nesten langs de Kei-weg was het spannendste. Enkele nesten waren nog niet gevon-den daags voor en zelfs de dag van het ploegen. Met de volle medewerking van de landbouwer konden hier 2 kievitsnesten en 1 scholeksternest beschermd worden.

Stap 5: Broedsucces opvolgen

In totaal werden 37 kievitsnesten geïnventariseerd op grondge-bied Vleteren. Waar ‘+1’ vermeld staat, gaat het om een koppel scholeksters dat aansluit bij de kolonie. Waarschijnlijk konden de meeste nesten uitgebroed worden, vaak werden kuikens waargenomen. Voldoende schuilmogelijk-heden zijn belangrijk om predatie te vermijden. Het broedsucces werd nog niet consequent opgevolgd. Hiertoe kunnen we nieuwe stappen zetten in 2024

	Kolonie	Aantal koppels	Aantal nesten	Aantal gemarkeerde nesten	Aantal succesvolle nesten
1	Broeken Elzendamme	4+1	3+1	0	3+1
2	Westbroek	min. 4	min.4	1	4?
3	Kruisstraat	min. 4	min.4	2	4?
4	Sint Sixtus	min. 6	min.5	0	5?
5	Keiweg	3+1	3+1	2+1	2+1?
6	Kruisboomstraat	10+1	10+1	3	10+1?
7	Burgweg	5	5	0	5?
8	Groenestraat	2-3	2	0	2
9	Kraaistraat	1-2	1-2	0	2?
	Totaal Oostvleteren	Min. 39+3	37+2	8+1	5 (tot 37) +1 (tot 3)

Ook in 2024 gaan 10 vrijwilligers op zoek naar nestelende kieviten en scholeksters in Vleteren. Vanaf 26 februari gaan de 7 teams elke week op stap doorheen hun gebied. Via een whatsappgroep houden we contact, delen we mooie en boeiende verhalen en foto's. Wil je graag aansluiten bij een team voor de inventarisatierondes? Stuur dan een mail naar driesmoeyaert@hotmail.com. Voorkennis is niet vereist. We nemen je graag mee op pad!

Met dank aan onze vrijwilligers: Johan Hugelier, Jeremy Devos, Dirk Waeyaert, Rigobert Declercq, Rinus Motmans, Jasmien Vanlerberghe, Dries Moeyaert, José Marchand, Stefaan Depover, Björn Parmentier, Isabel Lemahieu, Antoon Devreese, Laure Desmet.

Tekst: Dries Moeyaert

Pasgeboren kieviten zijn nestvlinders, die snel het nest verlaten. Opname mei 2024 in de Blankaart (foto: Guido Quaghebeur)

Juveniele kievit in volle groei (foto: Wim Debruyne)

De volwassen kievit, een prachtige weidevogel (foto: Wim Debruyne.)

gezond (ver)bouwen & inrichten met advies

kalei & natuurverf

buitenhout & parket

natuurlijke isolatiematerialen

kalk-hennep (blokken)

ecologisch
(ver)bouwen & decoreren

bezoek vrijblijvend
onze toonzaal

**peter
steen &
co**
natuurlijke materialen

Tigchelkachels & Fûrnissen

www.petersteen.be - 057 48 68 42 - toonzaal : 100 Av. de la Houblonnière Godewaersvelde Fr. (op grenspost Poperinge-Steenvoorde)

**Met de Pertinger
kookfornuizen
kunt u koken én
verwarmen.**

Je fornuis vormt het
centrale warmtepunt voor
de leefruimte en zorgt voor
een gezellige sfeer in huis!

www.stroomop.be
+32 (0)56 72 36 30 | contact@stroomop.be

PERTINGER | **Stroomop**

Climate Express Westhoek luidt de alarmbel!

Sfeerbeeld van de fietstocht Ride the Tide 2023 (foto: Eric Gemine)

DE WATERELLENDEN VAN NOVEMBER 2023

RUIMTE VOOR RIVIEREN

Afgelopen herfst hebben de overstromingen in de Westhoek nogmaals aangetoond hoe dringend de uitrol is van een integraal waterbeleid. In plaats van rivieren in te dijken, moeten ze weer vrij kunnen rusten (en infiltreren!) in hun winterbed. Daar krijgt de natuur de ruimte om haar zo noodzakelijke taak als 'spons' te vervullen. Decennialang leidden draineren en de aanleg van grachten ertoe dat het water steeds sneller stroomafwaarts liep. En nog steeds worden bouwvergunningen toegestaan op percelen die de watertoets niet doorstaan. Hoog tijd dus dat de Blue Deal het stadium van de ronkende verklaringen en pilootprojecten achter zich laat om over te gaan naar een brede implementatie. Maar er is meer dat we niet uit het oog mogen verliezen.

PIJPENSTELLEN EN MOLLENJONGEN

Het heeft vorig najaar veel geregend. Hoe uitzonderlijk was die regenval nu eigenlijk? En hoeveel heeft het dan wel geregend? We zetten even een paar feiten op een rijtje:

- Tussen 20/10 en 18/11, een kleine maand dus, mat men in Poperinge 310 en in Diksmuide 306 liter neerslag per vierkante meter. Dat is ver boven het drievoud (!) van wat we normaal in die periode maandelijks meten in Poperinge (83 liter) en in Diksmuide (89 liter). Meteobelgie.be zegt hierover nog: "Het is klassiek dat het in de najaarsmaanden meer regent ... dicht bij de kust: stilaan koudere bovenluchten in combinatie met warm zeewater (het zeewater is op zijn warmst aan het begin van de herfst en koelt slechts langzaam af) zorgen voor een relatief groot verticaal contrast in temperatuur wat buien in de hand werkt."
 - In de lijst van "1300 uitzonderlijke gebeurtenissen sinds 1901" van het KMI (laatste update eind 2014) komen 217 items voor in West-Vlaanderen. Felle onweders zorgen er geregeld voor dat er op één dag tijd veel regen valt, zelfs tot tegen de 100 liter. In het lijstje staat op datum van 23/07/2007 te lezen: "Tijdens een onweer valt er 87,7 liter neerslag in Poperinge en 71,2 liter in Lo-Reninge." Veel Poperingenaars zullen zich die datum goed herinneren, een deel van de binnenstad stond toen blank.
 - Gebeurtenissen waarbij meer dan 100 liter valt in een korte periode zijn eerder zeldzaam. Van de acht zulke gebeurtenissen uit de West-Vlaamse lijst spreekt de plensbui van 1905 in Middelkerke het meest tot de verbeelding: toen viel daar op één dag tijd 155 liter.
 - In de eerste helft van november 1940 regende het in Brugge 176 liter, dat is het cijfer dat het dichtst in de buurt komt van de 310 liter die we in Poperinge kregen.
- Maar 310 liter op 30 dagen tijd komt nergens voor in het West-Vlaamse lijstje. Ongezien dus in onze provincie.

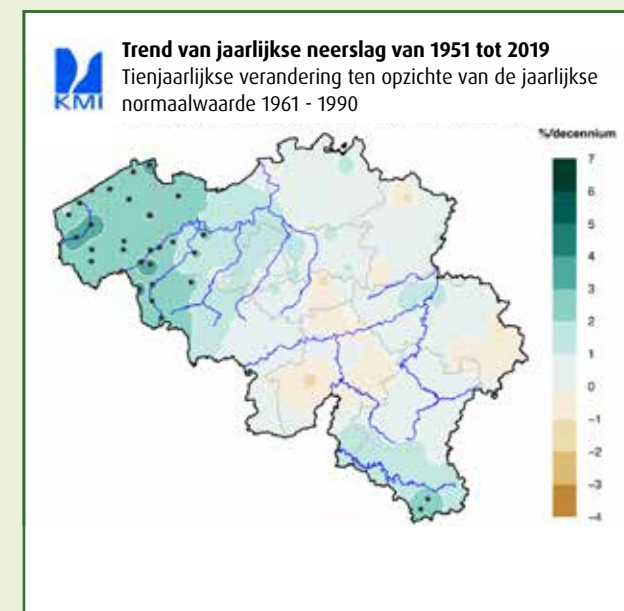
HET HEFT ALTIJD VEEL GEREGEND. JA, MAAR...

Neerslag is een grillig fenomeen. Het verschilt sterk per seizoen, per jaar en zelfs per streek. In België regent het in het noorden van Haspengouw gemiddeld 740 liter/jaar, half zo veel als in de Hoge Venen (1400 liter/jaar). Daarom combineren we hier even de meetgegevens van de acht historische meetstations. Als we het gemiddelde van de laatste 30 jaar (1990-2019) vergelijken met dat van de eerste 30 jaar (1880-1909), zien we een toename van het jaartotaal met ongeveer 15%.

De toename van de neerslag is meer uitgesproken in West-Vlaanderen en is er vooral in de winter. In Ukkel is die in de wintermaanden met 31% gestegen sinds het begin van de metingen. Dat scheelt al een slok op een borrel!

Een en ander heeft wellicht te maken met de opwarming van het klimaat: in dezelfde periode steeg de gemiddelde temperatuur in die meetstations met 2° Celsius. Per graad die de lucht opwarmt, kan die namelijk 7% meer vocht bevatten.

EN BIJ ONS?

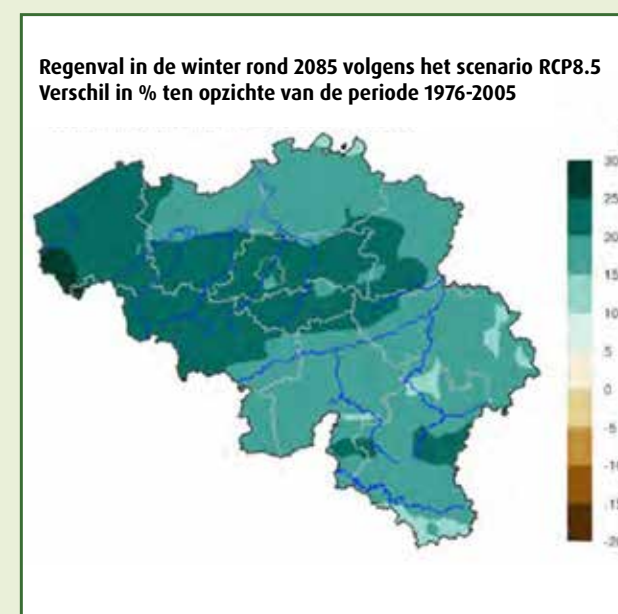
Gezien de grilligheid van het fenomeen 'neerslag' is het nuttig om ook eens in te zoomen op de provincie West-Vlaanderen in het algemeen en op de Westhoek in het bijzonder.

Op figuur 1.31 uit het "Klimaatrapport 2020" van het KMI zien we dat sinds 1950 de toename van de jaarlijkse neerslag het grootst is in onze provincie met een uitschieter in het IJzerbekken. Elk decennium stijgt de hoeveelheid neerslag daar met een kleine 4%!

HOE GAAT HET NOG MET DE BUREN?

Een deel van het water dat West-Vlaanderen overspoelde, kwam uit Noord-Frankrijk. Ook daar was het vorig najaar prijs. Op 7 november kregen de inwoners van de 36 gemeenten uit de vallei van de Aa een sms-alert van de overheid. Er werd gevraagd om uit de buurt van de waterlopen te blijven. Grote en kleine wegen sloot men preventief af en in meer dan 200 dorpen gingen de scholen dicht. 292.000 inwoners werden direct slachtoffer van de overstromingen en de schade liep in de miljarden. Op dertig dagen tijd viel op sommige plaatsen in Pas-de-Calais 500 liter regen. Dat zijn vijftig emmers op elke vierkante meter! Ook in andere streken van Frankrijk regende het in dezelfde tijdsspanne uitzonderlijk veel. In het Massif Central was dat 900 liter en in de Vogezen 800 liter. Dit op dertig dagen tijd en ook daar allemaal 'du jamais vu'.

Een en ander doet terugdenken aan de zware overstromingen van juli 2021 in Wallonië, Nederland, Luxemburg en Duitsland. Van die regenbom zeggen wetenschappers dat zo iets erg uitzonderlijk is en normaal maar één keer in de 400 jaar voorkomt.

In het hele gebied vielen toen 222 doden en liep de schade op tot 44 miljard euro. In Wallonië alleen al liep het water binnen in 45.000 huizen. Zeker 3000 bedrijven en 11.000 auto's raakten geheel of gedeeltelijk vernield. Ook daar was de menselijke tol zwaar met 39 doden en een evacuatie van tienduizenden mensen.

EEN BLIK OP DE TOEKOMST

Wolken en neerslag zijn door hun grilligheid lastig te voorspellen. De graad van onzekerheid blijft groot. En hoe verder je in de toekomst kijkt, hoe groter de onzekerheid. Toch waagt het KMI zich via allerlei modellering van het klimaat aan een vooruitblik. In hun voorspellingen zien we dat de neerslag in de zomer ongeveer gelijk zal blijven of zelfs licht zal dalen. Maar de winters zouden wel eens nóg veel natter kunnen worden, zeker in het verregaande RCP8.5-scenario. (Het scenario met een erg zwak klimaatbeleid waarbij het tegen eind deze eeuw veel warmer wordt.)

EUROPESE BEZORGHEID

Klimatologen waarschuwen jaar na jaar voor de opwarming van de aarde en de ontwrichtende gevolgen hiervan.

In zijn eerste alomvattende en indrukwekkende 'Climate Risk Assessment' van januari 2024 wijst het Europees Milieuagentschap erop dat "Europa het snelst opwarmende continent ter wereld is, (...) en neerslagpatronen veranderen. Wolkbreuken en andere extreme neerslag nemen in ernst toe en de afgelopen jaren zagen we catastrofale overstromingen in verschillende regio's." Verder ook dat "de mate waarin we schade kunnen voorkomen, grotendeels zal afhangen van hoe snel we de mondiale uitstoot van broeikasgasen kunnen terugdringen". Tenslotte stelt het agentschap dat "het niveau van verschillende klimaatrisico's al een kritieke omvang bereikt heeft. Als er nu geen beslissende actie wordt ondernomen, zouden de meeste geïdentificeerde klimaatrisico's tegen het einde van deze eeuw een kritiek of catastrofaal niveau kunnen bereiken. Honderdduizenden mensen zouden sterven door hittegolven. Alleen al de economische verliezen als gevolg van overstromingen aan de kust zouden meer dan 1 biljoen euro kunnen bedragen per jaar." (Cijfer voor geheel Europa, n.v.d.r.)

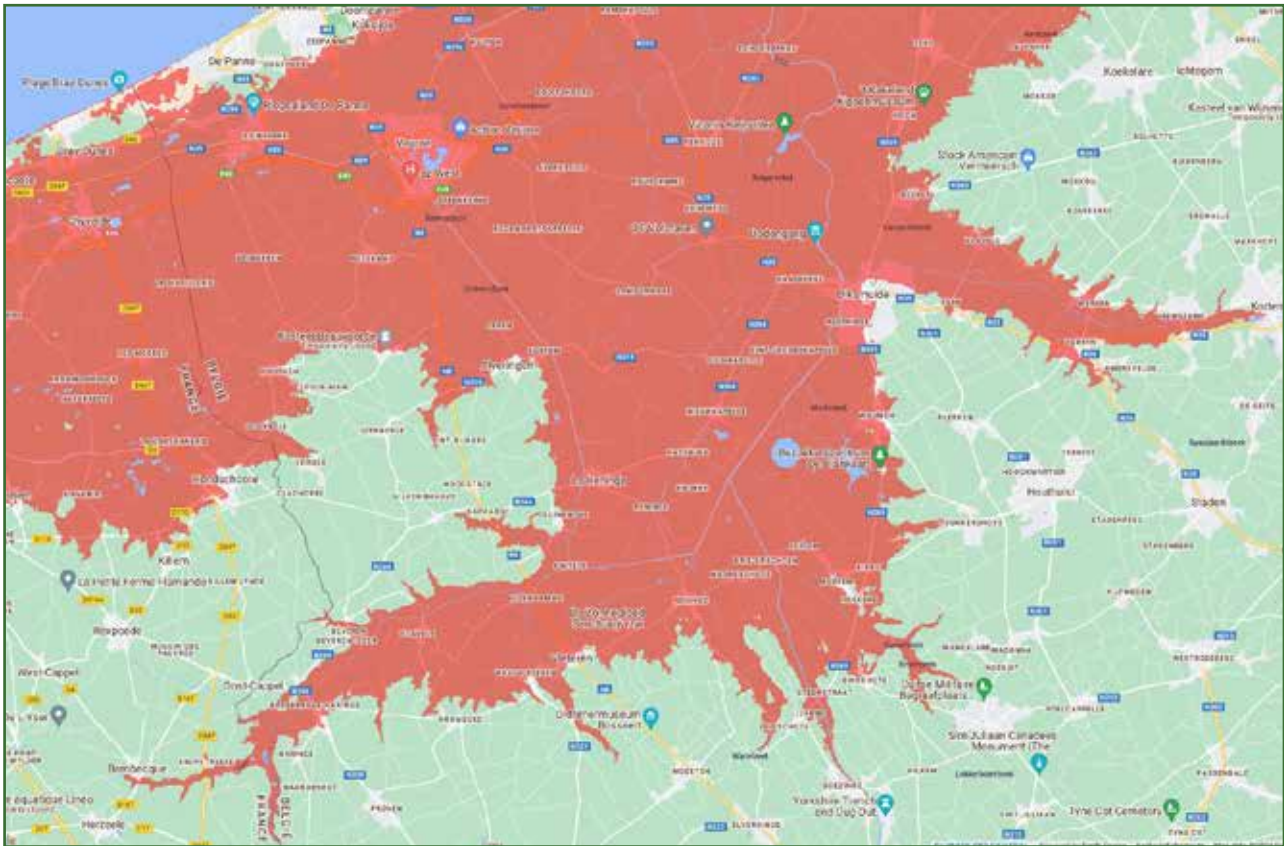
Winterse overstroming van de IJzervlakte in de Westhoek, opname Kurt Deplenter 17 januari 2023

CLIMATE EXPRESS WESTHOEK IN DE BRES

De oplossingen waar Climate Express en Climate Express Westhoek al meer dan tien jaar voor staan blijven dezelfde: naast de nodige adaptatiemaatregelen en het natuurherstel waar we bij het begin van dit artikel naar verwezen, vragen we een versnelde uitstap uit de fossiele brandstoffen. Ruim vóór 2040 moeten onze samenleving, economie en energievoorziening klimaatneutraal zijn, met behoud van de kernuitstap. Daarna moeten we zelfs massaal uitgestoten broeikasgassen weer uit de atmosfeer halen, om zo opwarming om te buigen naar afkoeling. We willen tenslotte een snel, daadkrachtig en rechtvaardig klimaatbeleid dat iedereen meeneemt. Dit kan enkel door een structurele herverdeling van de rijkdommen en door dit thema in alle sectoren prioriteit te geven.

VOORNAAMSTE BRONNEN

- KMI: Klimaatrapport 2020: Van klimaatinformatie naar klimaatdiensten.
- www.meteobelgie.be : “Analyse van het jaar 2023”, geraadpleegd op 24/04/2024.
- Frank Kreienkamp et al., 2021: “Rapid attribution of the heavy rainfall events leading to severe flooding in Western Europe during July 2021”.
- European Environment Agency, 01/2024: “ European Climate Risk Assessment, Executive summary.”
- www.meteofrance.be: “Bilan climatique de l’automne 2023”, geraadpleegd op 24/04/2024.
- Wikipédia: “Crue dans le Pas-de-Calais de novembre 2023”, geraadpleegd op 24/04/2024.
- KMI: “1300 uitzonderlijke klimatologische gebeurtenissen die zich tussen 1901 – 2014 voordeden op het Belgische grondgebied.”
- Commissariat Spécial à la Reconstruction, 1/7/2022: “Bilan de la gestion post-inondations et continuité de la reconstruction.”

Kaart met risicogebied in 2100 bij stijgend zeeniveau
coastal.climatecentral.org: “Coastal Risk Screening Tool.”, geraadpleegd op 30/04/2024.

RIDE THE TIDE 4 KOMT ERAAN

Begin oktober 2023 reed Climate Express zijn derde Ride the Tide: een meerdaagse fietstocht langs de overstromingslijn zoals die er binnen 100 jaar zal uitzien, tenzij men op alle beleidsniveaus een veel ambitieuzer klimaatbeleid gaat voeren. Tijdens de voorbereiding in de scholen toonden we de kaart van onze streek met de laaggelegen risicogebieden en met plaatsen als: Roesbrugge, Stavele, Westvleteren, Elzendamme, Merkem, Diksmuide... De fietstocht zelf, begin oktober, verliep in abnormaal zomers en warm weer voor de tijd van het jaar en door een zonovergoten landschap. Een lichte rugwind maakte het fietsen met gelijkgestemden bijzonder aangenaam. Enkele weken later zag hetzelfde landschap er uit als één grote binnenzee. Ondertussen zijn de voorbereidingen voor een vierde Ride the Tide volop aan de gang. Deze editie kent wellicht weer een start-event in Poperinge: op donderdag 3 oktober 2024. Wie (een stukje) wil meefietsen of wie de fietsers onderweg een hart onder de riem wil steken, kan nu al contact opnemen met luk_durnez@hotmail.com.

Tekst: Luk Durnez

Mysterie in het riet of ...
vogelkijken met je ogen dicht!

De Vlaamse topacteur Michaël Pas (*1966) is ruim bekend van televisieseries en films. Daarnaast engageert hij zich voor het natuurbehoud en ondersteunt regelmatig promotieacties van Natuurpunt. Onlangs bracht hij een (privaat) bezoek aan de Blankaart, als enthousiast vogelspotter. Exclusief voor De Bron beschrijft Michaël zijn beleving. Met dank aan conservator Guido Vandenbroucke

Op zoek naar deze mysterieuze wezens glijden Guido, Berry en ik op dit bootje tussen bomen, struiken en riet. Het discreet gezoem van de elektrische motor is er bijna teveel aan. Berry legt de motor uit. Stilte. Geklots van water. Een verre wulp.

Plots steekt Guido een vinger in de lucht. "Daar!" Fluistert hij opgewonden. En inderdaad, daar klinkt een zacht en hoog gesnor. Een verderlicht en doorlopend ratelen als van een luidruchtig insect. Een brede glimlach komt op mijn gezicht. Zou dit...? De enthousiaste knik van Berry bevestigt mijn blij vermoeden: een snor zit zijn gebied te markeren met zijn bijzonder gezang. Een monotoon snorren dat doet denken aan een scootertje in de verte of een verre naaimachine. Dit zeldzame rietvogeltje heeft zijn naam niet gestolen. Mijn eerste snor, mijn dag kan niet meer stuk.

We schakelen onze stille elektromotor weer aan en navigeren zachtjes door de watergangen in het moerasgebied. En weer gaat er een vinger de lucht in. Sst! Daar klinkt een diepe menselijke klank, als van een

bariton die zich in het moeras verschuilt en zijn stem opwarmt met een diep gebrom. Daar hoeft ik niet lang over na te denken. Hoera! Mijn eerste roerdomp-concert! Alsof deze vogel één en al gevederde klankkast is, een diep vibrerend levend muziekinstrument. Ik richt mijn kijker, maar zo mysterieus als zijn geluid is, even discreet en geheimzinnig is zijn levensstijl. Hoe ik het riet ook afspoor, ik krijg hem niet te zien. En toch ben ik honderd procent zeker van mijn roerdomp!

Want naast het kijkspektakel van zeearenden en felle steltkluten die drieste aanvallen uitvoeren om bruine kiekendieven van hun broedplek te verjagen, herbergt de Blankaart ook mysterieuze bewoners. Zij laten zich niet graag zien. De hoge rietkragen zijn hun veilige schuilplaats. Maar ze laten zich wel betrappen door wie goed kan luisteren! Ze maken zich immers kenbaar met hun eigenzinnige geluid. Het is geen vrolijk gekwetter of getwiet. Geen virtueuze zang of roep. Nee, ik heb het over geluiden die in niets aan een vogel doen denken.

Hebbes! Een snor en een roerdomp op één namiddag! Allebei voor het eerst waargenomen. En ook al kreeg ik geen van beide te pakken in mijn verrekijker, deze bijzondere soorten hoeft je niet te zien... die moet je horen!

Tekst: Michaël Pas,
Foto: Berry Dekeyser, bootman

Zeeparkduinen van De Panne

Biodiversiteit (deel 1)

Op 15 maart 2024 besliste de Vlaamse regering op vraag van de minister van Omgeving, mevrouw Zuhal Demir, om een startnota op te stellen als aanzet tot een geïntegreerd planningsproces voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Strand- en duingebieden Westhoek en Zeepark' in De Panne. Hierdoor wordt het Gemeentelijk RUP met daarin de mogelijkheid voor de bouw van 250 vakantiehuisjes en een hotel van 70 kamers overruled en kan de definitieve bescherming van deze duinen worden ingezet. Het is in deze zaak niet onbelangrijk om eens na te gaan in hoeverre de natuur zich in de tussentijd heeft hersteld. Heel vaak werd gesteld dat de natuurwaarden van de camping Zeepark nihil waren wegens de jarenlange nivellering van de site tijdens elk toeristisch seizoen.

Het feit dat deze duinen in vorige tijden, voor de uitbating van de camping, wel biologisch zeer waardevol waren, werd hierbij gemakshalve vergeten.

KUIFLEEUWERIK EN TAPUIT

Intussen ligt het terrein van 10 ha er al enkele jaren onaangevoerd bij. In die tijd maakte het een indrukwekkend herstel van de biodiversiteit mee. In alle soortengroepen van fauna en flora vinden we Habitatsoorten en Rode Lijstsoorten. Ik geef hier wel mee dat de inventarisaties telkens gebeurden op momenten dat de site toegankelijk was en dus niet op systematische basis konden worden uitgevoerd. Ik vond het ook vreemd dat een officiële toelating om inventarisatiewerk te verrichten niet kon worden verleend, ook al is dat een belangrijk element in de beoordeling in het kader van een Milieueffectenrapportage, kortweg MER-studie.

Kuifleeuwerik in de duinen van Koksijde, (foto: Bjarne Verhaeghe, Waarnemingen.be)

Uit de beperkte inventarisatie haalden we al volgende opzienbarende waarnemingen.

Bij de vogels zien we een van de laatste strongholds van de kuifleeuwerik, *Galerida cristata*, aan onze kust. Op topmomenten foerageren er zes en het gebied heeft de potentie van twee tot drie broedkoppels indien de rust kan worden gegarandeerd. Dat is zomaar even een derde tot de helft van de totale Belgische broedpopulatie.

Ook de tapuit, *Oenanthe oenanthe*, wordt er vaakesignaleerd. Het stenige woestijnlandschap speelt natuurlijk hier in het voordeel van deze zeldzaam worden soort.

HEIVLINDER EN NAUWE KORFSLAK

In 2023 vond ik er één van de grootste concentraties heivlinder (*Hipparchia semele*). Op een afstand van hooguit 100 meter fladderden er 12 exemplaren rond in bruidsvluchten en dan hadden we nog de rest van het terrein niet afgestapt. De aanwezigheid van de blauwe zeedistel (*Eryngium maritimum*) zal hier uiteraard niet vreemd aan zijn geweest. Ook de harkwesp (*Bembix rostrata*) voelt er zich thuis.

Bij de overige ongewervelden springt de grote populatie nauwe korfslakken (*Vertigo angustior*) er uit. Deze Europese habitatsoort is aan de Westkust een kensoort van de overgangszone van droog naar nat, van een voedselarm naar voedselrijk milieu. Deze soort komt landelijk zeer weinig verspreid voor en dan nog in lage aantallen vanwege de bijzondere eisen aan de omgeving. Samen met het geringe verspreidingsvermogen kan een hele populatie door ondoordachte ingrepen compleet vernietigd worden.

RUGSTREEPPAD OP KOMST

Heivlinder

En dan is er natuurlijk nog de rugstreeppad (*Epidalea calamita*), eveneens een Europese habitatsoort. Deze typische duinenbewoner werd nog niet fysiek in het gebied waargenomen. De toenemende populatie in de nabijgelegen Houtsaegerduinen en de aanwezigheid op het hoogstrand laten wel vermoeden dat dit een kwestie van tijd is. In de Zeeparkduinen zal de rugstreeppad zowel ideale zomerbiotopen als overwinteringsgebieden vinden. Mogelijk is het zelfs al zover!

Het is jammer dat we voor deze soort geen toestemming voor een gedegen onderzoek konden bekomen.

De spontane herkolonisatie door de rugstreeppad mag ons niet doen vergeten dat er zich, mits een gericht beheer, nog andere opportu-niteiten kunnen voordoen. Wij kijken al uit naar de strandplevier en, waarom niet, de dwergstern.

Dat de bescherming van de Zeeparkduinen in De Panne een parel van biodiversiteit langs de Westkust zal laten ontstaan, daar valt niet aan te twijfelen!

Tekst en foto's: Koen Verschoore, voorzitter Natuurpunt Westkust

Rugstreeppad

Nauwe korfslak

Harkwesp

Leve het leven

Lente in de natuurlijke tuin

Als de ‘winter’ uit het land is en de lente begint, dan is het voor mij altijd uitkijken naar wanneer ik terug meer ‘leven’ zie in de tuin. Ieder jaar hou ik bij wanneer ik de eerste dagvlinder zie ronddwarrelen in de tuin. Het was op 27 februari. Een citroenvlinder was aan het zonnen in onze tuin. Nog dezelfde dag vloog er ook nog een dagpauwoog voorbij. Vlinders maken mij oprecht gelukkig. Hoe ze eerst zorgvuldig eitjes leggen op hun uitgekozen waardplanten, hoe die nadien uitgroeien van ini-mini rupsje tot een grote rups, hoe ze dan plots transformeren in een cocon en dat er uit een cocon zo’n mooi fladderend kwetsbaar insect vol kleurenpracht tevoorschijn komt. Een knap staaltje van moeder natuur.

Citroenvlinder zonnend in de tuin

Ook wanneer paardenbloemen bloeien in ons gazon kijk ik welke solitaire bijen of hommels hierop zitten. Als je dit ‘onkruid’ van dichtbij bekijkt is het een prachtige bloem! En het is dan ook nog eens een bijenmagneet. Ik snap niet dat mensen deze niet willen in hun gazon. Tot m’n verbazing zag ik op 5 april een grote zwarte bij zitten. Ik ken niet alle beestjes, maar de app Obsidentify is toch een straffe meerwaarde. Een foto nemen en hij laat je onmiddellijk weten welke solitaire bij het is en dan is het afwachten of deze waarneming wordt goedgekeurd ... en ja hoor, het was de zeer zeldzame koolzwarte zandbij. Zalig! En dat in onze tuin! Wanneer je inspanningen levert voor meer biodiversiteit dan word je af en toe verwend met een speciale waarneming en daar doen we het toch ook een beetje voor.

Koolzwarte zandbij op de prachtige paardenbloem

Nestkasten aan ons huis opgehangen door m’n vader

Ook de eerste komst van de verschillende zwaluwen hou ik bij. De eerste gierzwaluw arriveerde aan ons huis op 27 april. Toch ongelooflijk hoe deze vogels in augustus vertrekken vanuit ons huis richting het Congobekken en dan zonder gps hun nestbakken van vorig jaar terugvinden om hier ongeveer 100 dagen te blijven en hun jongen voort te brengen. De huiszwaluwen waren ietsje vroeger dit jaar, de eerste kwamen toe aan ons huis op 5 april. Vorig jaar waren al onze 9 kunstnesten bezet. Dit jaar hebben we nog 6 kunstnesten bijgehangen. Ons huis hangt nu bijna vol met nestkasten onder de dakgoot. De voorkant is voor de huiszwaluwen, de achterkant voor de gierzwaluwen, de muur van de garage hangt vol met huismussenlofts. En ook deze zijn bijna allemaal bezet. Zo heeft ieder dier z’n plekje en is ons huis ook een beetje hun thuis.

In 2022 hadden we maar liefst 6 jongen van de torenvalk

De boerenzwaluwen waren wel iets later dit jaar. De eersten arriveerden pas op 4 mei. Ze vlogen onmiddellijk de stal binnen om er hun nesten van vorig jaar te inspecteren. Ook de torenvalken die al enkele jaren trouw de nestbak in mijn weide gebruiken, gaan waarschijnlijk later broeden dit jaar. In april was er een lange en hevige strijd met de kauwen. Goede en veilige nestplaatsen zijn blijkbaar schaars goed geworden binnen de vogelimmobiliteit. Ik gun elke vogel een goede nestplek, maar ben toch blij dat de torenvalk aan de winnende hand lijkt. Keer op keer verwonder ik mij hoe de natuur je zoveel meer teruggeeft door gewoon wat meer aandacht te hebben hiervoor en door zelf een beetje inspanningen te leveren om je tuin ‘bio-divers’ in te richten en zeker geen gifstoffen te gebruiken.

Voor de eerste keer een bepaalde bloem zien in je tuin, of een bepaalde vogel horen fluiten, een nieuw insect voor je tuin, het enige wat je moet doen is je ogen open houden, luisteren naar de geluiden en ‘gratis’ genieten. Kijk nu eens naar die mooie roodkopvuurkever die ik voor de eerste keer zag of de mooie pinksterbloemlangsprietmot op een madeliefje. Wie wordt hier nu niet oprecht blij van?

Tekst en Foto’s: Bart Goudeseune

Roodkopvuurkever

Pinksterbloemlangsprietmot

ECOSPOOR

DE WEG NAAR MEER BIODIVERSITEIT

Sint-Pieterskruisstraat 4 - 8610 Kortemark

0488 40 53 87

www.ecospoor.be

Overzetacties van amfibieën 2024

De overzetacties van amfibieën 2024 zit er weeral op. Nog nooit is de trekperiode zo vroeg begonnen en zo snel voorbij gegaan. Eind februari was ooit de periode om de actie op gang te trekken. Dit jaar keerden toen al de eerste terugtrekkers terug uit de plassen na de eiafzet ... Het hoogtepunt dit jaar viel al halfweg februari.

De lokale acties volgen de algemene tendens binnen Vlaanderen: verdere achteruitgang van de padden, stagnatie voor de salamanders. Wat vooral opvalt zijn de positieve resultaten in of nabij goed beheerde natuur- en bosgebieden (Galgebossen, golfterrein en Palingbeek, vestinglandschap Ieper, Sixtusbossen), tegenover de systematische terugval in open agrarische landschappen. De locaties bij bosgebieden kenden over het algemeen ook betere resultaten dan de stedelijke overzetlocaties.

36ste amfibieënoverzet in Ieper: herstel naar langjarig gemiddelde

In Ieper kon de 36e editie rekenen op 45 vrijwilligers, verspreid over 9 locaties in Groot-Ieper. We werkten voor de eerste keer samen met het maatbedrijf Westlandia dat de nieuwe zwarte kunststoffen schermen vakkundig plaatste. Door het mechanisch sleuven graven en de extra verankering met ijzeren pikketten werden deze stevig in de bodem vastgezet. Een geslaagde combinatie! Het gebruik van schermen met fluo markeringen zorgde voor extra zichtbaarheid voor zowel overzetters als weggebruikers.

Op een aantal plaatsen waren er minder kikkers en padden, op andere was het resultaat behoorlijk (zie inleiding). Daarentegen deden de salamanders het vrijwel overal goed. Heel opmerkelijk is wel de overzet van 57(!) kamsalamanders, verspreid over 4 locaties. Een overtuigend bewijs van de natuurkwaliteit in onze beschermde gebieden.

Over het algemeen hebben we meer amfibieën overgezet dan de laatste 6 jaren, goed voor een totaal van 6.182 amfibieën. Hieronder een jaaroverzicht van de voorbije 10 jaar:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Padden	2056	4982	6303	6592	6571	5451	4354	4662	2499	4049	5403
Kikkers	525	536	298	272	490	276	193	342	92	55	91
Salamanders	109	122	223	437	920	249	230	287	189	376	688
TOTAAL	2690	5640	6824	7301	7981	5976	4777	5291	2780	4480	6182

OPMERKELIJKE RESULTATEN

- Sint Pietersstraat (Elverdinge): 2.695 overgezette padden, het grootste aantal ooit voor deze locatie! Ondanks druk en zwaar verkeer van vrachtwagens en tractoren, op zo'n smalle landelijke weg ...
- Eekhofstraat (Hollebeke): 38 kamsalamanders overgezet, het dubbele van voorgaande jaren. Het aantal padden en kikkers was iets minder.
- Kasteelhoekstraat (Hollebeke): meer salamanders dan de vorige jaren, minder kikkers.
- Hospitaalstraat en De Cerfstraat (Vlamertinge): weinig tot geen amfibieën, maar ook geen slachtoffers.
- Tulpenlaan (Ieper): hier werd opnieuw afscherming geplaatst na de vele slachtoffers vorig jaar. Dit jaar minder slachtoffers, maar ook minder overgezette amfibieën.
- Bijlanderpad (Ieper): minder overgezette amfibieën t.o.v. vorig jaar.
- Hommelhofstraat (Ieper): meer overgezette amfibieën t.o.v. vorig jaar. Ook hier vonden we kamsalamanders!
- Leopold III laan (Ieper): ondanks dat er geen afscherming stond, meer overgezette amfibieën.

Tijdens recente inventarisaties van de poelen in de Palingbeek en de Katteputten (Hollebeke-Zillebeke) nam men foto's van de buikzijde van de kamsalamanders zodat men deze bij hervangst individueel kan herkennen. (foto: Patje Debeuf)

Ondanks de algemene negatieve tendens binnen Vlaanderen, vooral voor de padden, lijkt de editie 2024 voor Ieper toch een meevaller. De terugval in een viertal gebieden werd gecompenseerd door uitschieters in andere. Dat trok ons gemiddelde omhoog tot het langjarige gemiddelde.

We houden alles nauwkeuring bij in een Excellijst, geïnteresseerden mogen ons altijd contacteren om het volledige gedetailleerde overzicht per jaar te verkrijgen.

Tekst: Dienst Landschap, Hans Vermeersch, Thomas Schotte, landschap@ieper.be

Zonder de hulp van de vele vrijwilligers was dit niet mogelijk : dus een dikke merci voor het trouwe engagement en hopelijk tot volgende editie!

25ste overzetactie in Poperinge en Vleteren

Dit was het 25ste opeenvolgende jaar van de overzetacties in Poperinge en Vleteren. De resultaten van dit jubileumjaar zijn tweevoudig: enerzijds was er een (kleine) stijging langs de Bankelindeweg, anderzijds was er voor het tweede jaar op rij een vermindering van de aantallen padden en salamanders langs de Nachtegaalstraat. Daar telden we slechts ¼ van aantal padden en ½ van het aantal salamanders tegenover vorige jaren.

Op beide overzetplaatsen maakten we gebruik van HDPE-folie, wat zeker een gunstig effect gaf op het aantal 'gevangen' en overgezette salamanders.

Overgezette pad langs de Bankelindeweg in Vleteren. (foto: Stefaan Depover)

CIJFERS BANKELINDEWEG

Padden: 1835 (stijging vanaf gebruik HDPE-folie in 2021: 1431 → 1481 → 1608 → 1835)

Groene kikkers: 12

Bruine kikkers: 1

Salamanders: gunstig effect van gebruik folie

Alpenwatersalamander: 72

Kleine watersalamander: 74

Vinpootsalamander: 35

CIJFERS NACHTEGAALSTRAAT

Padden: 403

Groene kikkers: 5;

Bruine kikkers: 1

Salamanders: ondanks effect van gebruik folie toch maar de helft t.o.v. vorig jaar

Alpenwatersalamander: 57

Kleine watersalamander: 26

Vinpootsalamander: 155

Tekst: Dirk Waeyaert, coördinator overzetacties NP Poperinge-Vleteren

42ste overzetactie in Kemmel - Heuvelland

Dit voorjaar werden voor de 44ste maal sinds 1981 amfibieën overgezet in Heuvelland, in Kemmel was dit voor de 42ste opeenvolgende keer.

Het voorjaar van 2024 was somber, nat en zonder echte pieken in de temperatuur. De (beperkte) pieken vielen op 7 en 16 februari. Na de installatie van schermen en emmers op 23 januari, konden de eerste padden al op 25 januari overgezet worden. We vermoeden dat we (praktisch) alle trekkende dieren konden overzetten én tellen. Nadat er paddensnoeren waren opgemerkt, werden de installaties weggenomen op 20 maart: twee weken vroeger dan normaal.

salamanders in de kasteelvijver is wellicht te verklaren door een combinatie van te lage waterkwaliteit en -helderheid en te hoog visbestand.

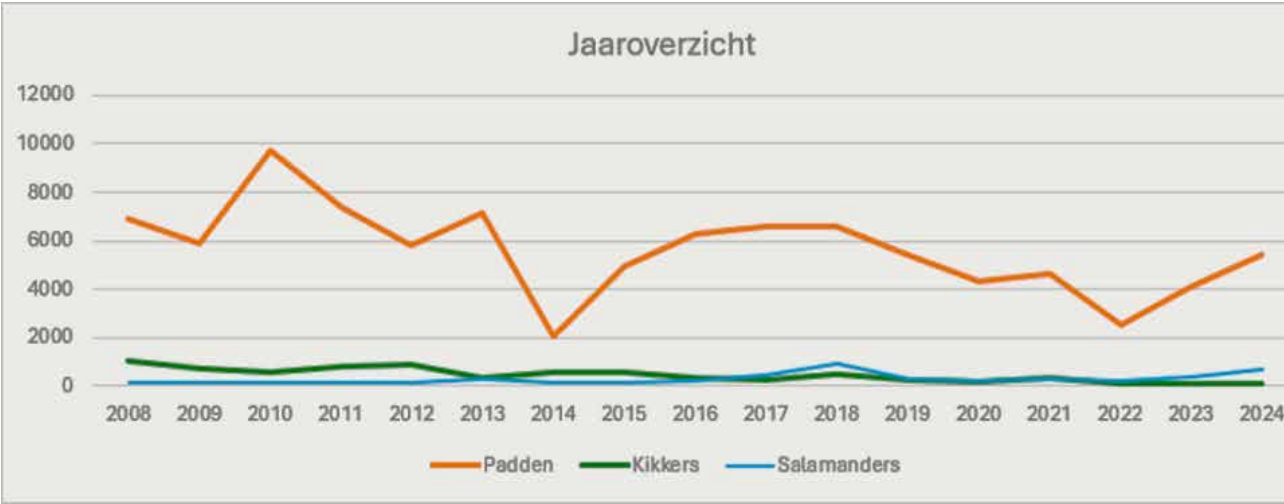
Globaal kunnen we stellen dat het resultaat de dalende trend volgt. Onze bezorgdheden worden terug meegedeeld aan de gemeente Heuvelland en de provincie West-Vlaanderen. Dit zowel wat betreft de verder dalende aantallen als de algemene toestand van de kasteelvijver (abnormaal hoog visbestand).

Tenslotte: veel dank aan alle vrijwillige overzetters voor hun werk! Ook aan de gemeente Heuvelland voor de financiële en logistieke steun, de Groene Kans voor het plaatsen en wegnemen van de draad en de landbouwer voor het mogen afsluiten van de opritten van de aanpalende akker.

In totaal werden er 397 padden overgezet (gemiddelde over de 38 jaren: 639).

Er werd slechts 1 bruine kikker en 1 groene kikker overgezet. Salamanders werden weerom niet gezien. Het ontbreken van

AANTAL OVERGEZETTE PADDEN PER JAAR IN DE PERIODE 1987-2024

Tekst: Jori Degrande, coördinator overzetactie Kemmel

Aardse Intuïtie

Zin om een stukje natuur in huis te halen, ontdek onze collectie op www.terra-vita.shop

Let's Connect:
Instagram: @terra_vita_shop
Website: www.terra-vita.shop
Email: info@terra-vita.shop

Yoga & Meditatie
Kristallen
Wierook & Smudge
Etherische Oliën
Boeken & Kaarten
Klankschalen

KBC
Bank & Verzekering
KBC Westkust

vipc.be
COMPUTERS
Hardware | Software | Multimedia
www.vipc.be | Poperingseweg 323, 8908 Vlamertinge | info@vipc.be

BR

Bram Reekmans
Schomminkelstraat 33
8954 Westouter
0485 508 633
bram.reekmans@telenet.be

maatwerk in massief
meubelrestauratie
parket vloeren

FAUNA LEROY
Westvleterendorp 16, WESTVLETEREN
T. 057 40 00 47 - F. 057 40 14 49
fauna.leroy@belgacom.net

Open elke dag van 9-12u. en 14-19u.
Gesloten op donderdag,
zondagnamiddag en feestdagen

Grote keus aan kanaries,
parkieten, neerholfieren, ...

't Made/liefje
Ambachtelijk hoeve-ijss
Zonneteras - ijsbarretje
0514 45 31 - 0191 35 42 26
hoeve-ijss@modeliefje.be
Vrijhuizenstraat 1 - 8600 Weumen-Dinmude

WILDLING
BOOMVERZORGING | ARBORIST
advies | aanplanting |
verzorging | snoeien | vellen
www.wildling.be

Gevogelte
Leopold II Laan 230
Oostduinkerke
Filip & Nele
058 51 26 43
www.filipennele.com
Traiteur

Arbor Vitae

Kim Reekmans
+ 32(0)485 56 39 32
Zoetendaalstraat 3, 8970 Reningelst
arbor_vitae@telenet.be
www.arborvitae.be

LOUWAGIE BVBA

**VERWARMING
SANITAIR
VENTILATIE**
Reningelststraat 9 • 8956 Kemmel
Tel. 057 44 64 97
www.bvbalouwagie.be

De geperste zaligheid
The pressed passion
Le plaisir pressé

**Lombarts
Calville**
TUINSAPPEN

Artisanale biosappen en -cider op basis van appel
Traditional organic apple based juices and cider
Jus et cidre bio artisanal à base de pommes
www.tuinsappen.be

**Active
INSPIRATION**

Shiatsu brengt je dichter bij jezelf en zorgt voor totale ontspanning. Dit betekent ook meer balans en een verhoogde immuniteit. Verder zorgt het voor een betere energiedoorstroming en bloedcirculatie, en dus ook voor meer vitaliteit en levenskracht.

contact 0468 19 34 83 • sabine.cuvelier@gmail.com

DE ZEEKAMEEL

De Zeekameel Holiday Accomodation
bart en Lieslotte Soete-Cavyn
Lombardsijdelaan 235 - 8434 Lombardsijde-Westende
Tel. 058 24 13 19 - info@dezeekameel.be
www.dezeekameel.be

**BNP PARIBAS
FORTIS**
KANTOOR LOKER
Dikkebusstraat 158 - 8958 Loker
T. 057 45 21 40 - F. 057 45 21 48
loker@bnpparibasfortis.com

Restaurant De Haven

Heerlijk genieten in een aangename en rustige sfeer en met gezellig tuinerras van onze wilde rivierpaling, verse vis uit de Noordzee, overheerlijke bouillabaise en natuurlijk ons wit-blauw rundsvlees.

Havenstraat 3 Nieuwpoort-stad
0486 26 33 99 www.restaurantdehaven.be
donderdag gesloten

Belflor
De Baene-Jengember
Zuidlaan 3a
8970 Poperinge
Tel. 057/33 55 09
Fax 057/33 73 06

VANDEN BERGHE-CLAERHOUT B.V.B.A.
BIKSCHOTESTRAAT 6 8920 LANGEMARK-POELKAPELLE

INTERIEUR

ONTWERP EN UITVOERING VAN

KEUKEN,
BADKAMER,
SLAAPKAMER,
BUREEL,
WINKEL EN
KANTOOR

VANDENBERGHE-CLAERHOUT@TELENET.BE
057-487147 0495-577147

**Ledoux
CHOCOLATERIE**
Delfien De Tournies

Boezingestraat 133 • 8920 Langemark
057 48 92 22 • info@choc-ledoux.be
www.choc-ledoux.be

dewulf boomkwekerij
tuinaanleg
diksmuidseweg 501 - 8904 boezinge - tel. 057 42 21 58
www.tuinendewulf.be - info@tuinendewulf.be

**VAN
DEN
BER
GHE**
Focus op uw interieur

leperstraat 137
8970 Poperinge
T 057 33 31 01
www.vandenbergheverf.be

selectair
travel your way

4 travel

REISKANTOOR

NATURAL COCOONING
Luc Bau

/KALK
/LEEM
/MEUBELEN
/SCHILDERWERKEN
/INTERIEUR

info@naturalcocooning.be
0475 74 52 96

www.naturalcocooning.be

Boligna
MEUBELEN VOOR DAG EN NACHT

Casselstraat 41, B-8970 Poperinge
T057 33 38 81

ONTDEK ONZE PROMOTIES:
www.boligna.be

gps 4 all

Wim Blomme
0478/572351
www.gps-4all.be

woonkrediet
...
Gratis advies, onafhankelijk
en complete begeleiding!
Ronny Beyens
CONV. 14334
Je Makelaar Je beste Verzekering
BELEGGINGEN | VERZEKERINGEN | WOONKREDIETEN
Viooltjesveld 19, 8954 Westouter
Tel 057/44.63.15 - Fax 057/44.79.14
www.beyens.info

Vina Sana

Groothandel en invoer
- Franse wijnen -
- wereldwijnen - biowijnen -

Jan Barbry
Kerkstraat 26 - 8900 Dikkebus
vina.sana@skynet.be
0476 200 968

www.dewandelaar.be

DE WANDELAAR
LANDELIJKE LOGIES

“Zomertoeren 2024” met Natuurpunt De Bron

Voor het 15de opeenvolgende jaar biedt Natuurpunt De Bron je een uitgebreid programma met exclusieve zomeravondwandelingen aan: sfeervolle, uitgezochte excursies op dinsdag-, woensdag- en donderdagavond. Niet te missen! Opnieuw staan telkens deskundige gidsen klaar om je te begeleiden doorheen onze mooiste landschappen, van de ‘bergen’ over de IJzervallei tot de kust. Onze lokale afdelingen staan garant voor een warm onthaal en een vlotte organisatie. We kijken ernaar uit om je te ontmoeten!

PRAKTISCHE AFSPRAKEN

- Afspraak telkens om **18.45u**, elke excursie vertrekt stipt om **19.00u**, einde omstreeks **21u30**. Afstanden tussen 5 en 8,5 km.
- Deelname: **gratis** voor leden van Natuurpunt, niet-leden betalen **€3,50** per persoon of **€7,00** per gezin.
- **Stevig schoeisel** is steeds aanbevolen, een **verrekijker** is nuttig, een drankje voor onderweg doet deugd. Kledij aanpassen aan de weersomstandigheden!

DINSDAG: POPERINGE-VLETEREN / IJZERVALLEI

Natuurpunt Poperinge – Vleteren
info: Guido Quaghebeur, 0478/367715
www.natuurpunt-poperinge-vleteren.be

DINSDAG 2 JULI: WIJK ‘T VOGELTJE, THEETBOS, MOTE

Afspraak aan de kapel van de wijk ‘t Vogeltje (eerste straat links op de weg van Poperinge naar Krombeke). We maken kennis met twee merkwaardige hoeves in eclectische bouwstijl. Het vroeger niet toegankelijke Theetbos kunnen we dankzij de wandelknooppunten nu toch bezoeken. In de omgeving geniet je van een bucolisch weidelandschap. ANB heeft hier ook al heel wat bosuitbreiding gerealiseerd. Op het einde ontdekken we één van de talrijke motes die in deze streek nog duidelijk zichtbaar zijn.

Gids: Chris Develter

DINSDAG 9 JULI : GALGEBOSSEN ELVERDINGE-POPERINGE

Afspraak: parking Galgebossen, Gasthuisstraat, Elverdinge
De Galgebossen vormen een relict van een woud dat zich uitstrekte van Beselare naar Watou, maar waarvan vanaf de middeleeuwen grote stukken gerooid werden. Op vandaag omvatten de Galgebossen 115 ha op grondgebied Elverdinge, Vlamertinge en Poperinge. Afstand: 8 km, zowel binnen als buiten het bos.

Gids: Guido Quaghebeur

Natuurpunt IJzervallei, info: Bert Devlieghere, 0491 56 30 11

DINSDAG 23 JULI: ‘HANDZAMEWEGELWANDELING’

Afspraak: parking gemeentehuis Kortemark, Stationsstraat 68. De Handzamewegel in Kortemark is gelegen aan de rand van het oorspronkelijke overstromingsgebied van de Handzamevaart en maakte destijds deel uit van een ‘boterweg’ tussen Diksmuide en Gent. We ontdekken er prachtige panorama’s over de vallei van de Handzamevaart.

Gids: Bert Devlieghere

DINSDAG 30 JULI: WOUMEN, ACHTERZIJDE VAN DE BLANKAART

Afspraak: ingang Waterproductiecentrum de Blankaart, Noorbroekstraat 50, Woumen
We verkennen -heel exclusief! - de achterkant van het natuurreserveaat De Blankaart en wandelen deels over de Meiboomwegel, de oude kerkwegel die destijds de dorpen Merkem en Woumen verbond. We hebben er een schitterend zicht op de vallei van de Steenbeek, de achterkant van de Blankaart met de recent aangelegde winterdijk, de oude eendenkooi en het grote rietveld. Via de Broeken van Merkem, met de Beukelaarmolen, en een tweede eendenkooi bereiken we terug het imposante Waterproductiecentrum.

Gids: Guido Vandenbroucke

Natuurpunt Westkust

Info: Koen Verschoore, koen.verschoore@skynet.be

DINSDAG 6 AUGUSTUS: BETHOOSTERSE BROEKEN

Afspraak: Barisdamstraat in Zarren op de brug over de Handzamevaart.
Verkenning van de laaggelegen, kletsnatte hooiweiden in de ‘Bethoosterse Broucken’, waar heel wat weidevogels hun zomerstek vinden. Struinend langs een houtkant bewonderen we de natuurpracht en vergezichten van de broeken. De gids vertelt honderduit over het ontstaan en de geschiedenis van de polders, en houdt een verrassing achter de hand!

Gids: Luc Nouwynck

DINSDAG 27 AUGUSTUS : DE PANNE, WESTHOEKWANDELING

Afspraak : Vissersdorp, einde Schuilhavenlaan De Panne (parkeeren betalend)
De wandeling gaat langs de meest recente beheerde zones waar opnieuw een boeiend en authentiek duinenlandschap herrijst. We keren langs het hoogstrand terug naar de verzamelplaats en verwonderen ons over de talrijke aanspoelsels.

Gids: Koen Verschoore

WOENSDAG: IEPER / ZONNEBEKE / LANGEMARK

Natuurpunt Westland,
info: Rudy Claeys, natuutpuntwestland@telenet.be

WOENSDAG 3 JULI: ZONNEBEKE, MISPELAARHOEK, OUDE SPOORWEG. (5KM)

Afspraak op de parking van het Tyne Cot, Vijfwegenstraat, Zonnebeke. –

De Mispelaarhoek evolueert snel tot een steeds rijker wordend natuurgebied. De natuurwerken van 2023, met nadruk op het uitdiepen en inrichten van poelen in de laaggelegen graslanden, hebben hun effect. We bekijken de evolutie van de in 2022 aangelegde graslanden en ruigtes.

Gids: Geert Schoutteten

WOENSDAG 10 JULI: ZILLEBEKE, UITBREIDING GASTHUISBOSSEN. (8,5KM)

Afspraak: Wervikstraat Zillebeke ter hoogte van het voetbalveld en het Zwarteleenbos. –

De voorbije 5 jaar wist de provincie de prachtige, intussen honderdjarige Gasthuisbossen uit te breiden met 12 ha nieuwe (bestaande) bosgebieden tussen het Zwarteleenbos en de Zandvoordestraat. Bovendien verbindt een nieuw, schitterend wandelpad deze nieuwe, vaak erg fraaie bospercelen. Een stukje natuurbeleving van hoog niveau!

Gidsen: Lieven Stubbe, Rudy Claeys

WOENSDAG 17 JULI: VOORMEZELE, VIA VELDWEGEN NAAR HET EEKHOFPLATEAU, PALINGBEEK EN OUDE VAART IEPER (8KM)

Afspraak: kerk van Voormezele –

Voormezele ligt prachtig tegen de glooiingen van de Ieperboog aan, veldwegen leiden naar de natuurrijke heuvelkam van de Palingbeek. Onderweg verkennen we de vallei van de Bollaartbeek, de mijnkratersites van Sint-Elooi, het Eekhofplateau met de onverharde Waterstraat en een stukje Palingbeekdomein. Terugkeer langs het bekende natuurlint van de Komense Vaart en de pure landelijke Kalteputstraat.

Gidsen: Erwin Verheyde, Lieven Stubbe

WOENSDAG 24 JULI: BIKSCHOTE-LANGEMARK, HUGOTBOSSOLTJE EN SINT ELOOISMOT (8KM)

Afspraak: kerk van Bikschote –

We verkennen het landschap tussen Bikschote en Langemark en bezoeken 't Hugotbosseltje, waar de Fransman Charles Hugot sneuvelde tijdens WO1, en ons natuurgebied De Sint Elooismote. We dompelen ons onder in de geschiedenis van beide gebiedjes en laten ons verrassen door wat we te zien krijgen in deze natuurparels binnen het agrarische landschap.

Gids: Sofie Butaye.

WOENSDAG 31 JULI: IEPER, OUDE VAART, DRIEKONINGEN, VERDRONKEN WEIDE, TRIANGEL, KETELKWAAD (7,5KM)

Afspraak: randparking Tulpenlaan (achterzijde station Ieper), te bereiken via Poperingseweg –

We combineren nieuwe en bekende natuurgebieden langs de Ieperse stadsrand, met elkaar verbonden door de Oude Vaart en het vestinglandschap. Driekoningen is een bijzonder graslandschap met hagen, bosjes en poelen nabij de gewezen kazerne, de Triangel wordt sinds 1993 beheerd als natuureducatief gebied, enkel toegankelijk voor groepen onder begeleiding. In de Verdrongen Weide en het vestinggebied valt altijd iets moois te beleven.

Gidsen: Erwin Verheyde, Rudy Claeys

DONDERDAG: HEUVELLAND

Laat je deze zomer opnieuw verleiden door de spectaculaire landschappen van het Heuvelland, boordevol natuur!

Wandelaars die natuur en rust zoeken, op smaak gebracht met kruidige plekjes en pittige verhalen, kiezen voor het Heuvelland. Ontdek de holle wegen, de hellingbossen, kletsnatte bronbosjes, wiegende weiden e, velden omzoomd door hagen en knotbomen. Het landschap biedt telkens weer verrassende uitzichten, tot Ieper, de IJzertoren, Rijsel, zelfs de kust.

De donderdagse 'Zomertoeren 2024' in Heuvelland worden georganiseerd door Natuurpunt Westland in samenwerking met de gemeente Heuvelland.

DONDERDAG 4 JULI: Dranouter, LANGS DE DOUVE (8,5km)

Afspraak: Dranouter, Planciusplein (kerk) –

De Douve ontspringt op de zuidelijke helling van de Vidaigneberg op een hoogte van 110 m. 17 km verder in Waasten mondt ze uit in de Schelde op een hoogte van 14 m. Langs haar oevers ontwikkelen zich de natuurgebieden Eeuwenhout (29 ha) en Douvevallei (45 ha), eigendom van het Agentschap Natuur en Bos. Wie deze gebieden bezoekt, zou haast geloven dat de tijd er is blijven stilstaan.

DONDERDAG 11 JULI: Westouter, HOLLE WEGEN (8,3 km)

Afspraak: Westouter, Rodebergstraat 51 (parking Kosmos) – Holle wegen zijn ontstaan door een eeuwenlange wisselwerking tussen mens en natuur. In natte periodes vormde het afvloeien de water geulen die door de mens in droge periodes met paard en kar werd bereden. Zo kwam de weg steeds dieper te liggen. Holle wegen zijn een biotoop op zich.

DONDERDAG 18 JULI: HELLEGATBOS EN BROEKELEN (5,3 km)

Afspraak: Westouter, Neerplaats – Het Hellegatbos (57 ha), eigendom van het Agentschap Natuur en Bos, was in 1912 het eerste Staatsbos en dit tot grote vreugde van de toenmalige burgemeesters van Westouter en Loker.

De Broekelen (21 ha), eigendom van Natuurpunt bestaat uit een bonte mengeling van bos, weiden en hooilanden en bevat een schoolvoorbeeld van "het bronbos".

DONDERDAG 25 JULI: OVER DE KEMMELBERG (5,4 km)

Afspraak: Kemmel, Parking Kasteeldreef - Het grootste natuurgebied in Heuvelland (190 ha) en eigendom van de provincie. Dit is het oog van Vlaanderen zou Rubens ooit gezegd hebben. Het landschap en de omgeving van de berg werden bij Ministerieel Besluit van 4 februari 2005 beschermd omwille van de natuurwetenschappelijke, historische en esthetische waarden.

DONDERDAG 1 AUGUSTUS: DE KLASSIEKER (6,7 km)

Afspraak: Loker, Dikkebusstraat (kerk) – Een wandeling door onze eigen Natuurpuntgebieden: de Hellebeek, Scherpenberg en Sulferberg, maar ook langs de natuurdomeinen van het Agentschap Natuur en Bos: Scherpenberg en Rodeberg. Puur natuur met unieke panorama's.

DONDERDAG 8 AUGUSTUS: KNOTBOMEN (6,6 km)

Afspraak: Westouter, Lijstermolendreef (parking Molenhof). Knotbomen zijn van onschatbare waarde voor de natuur. Het zijn eigenlijk gewone bomen die op een bepaalde manier afgezaagd worden. Een wilg wordt dus een knotwilg. Maar niet enkel wilgen worden geknot. Deze wandeling leidt ons langs knotwilgen, -elzen, -eiken, -esdoorns, -beuken, -lijsterbes,...

DONDERDAG 15 AUGUSTUS: RONDON DE KATS (6,3 km)

Afspraak: Berthen (FR), Chemin de l'Abbaye (parking abdij Katsberg) - Gelegen tussen de gemeenten Berthen en Godewaersvelde is de omgeving van de Katsberg doordrenkt van traditie, natuur en gezelligheid. Vanop de hoogte van de berg opent zich een onooglijk mooi stukje Frans-Vlaanderen.

En Kats hebben niets te maken met katten, maar, ... en dat is voor de gids.

DONDERDAG 22 AUGUSTUS: ZAND EN ZAVEL (5,2 km)

Afspraak: De Klijte, Dikkebusstraat (kerk) –

Een Ommegang met zoethout (?) rond de westzijde van het dorp over de Scherpenberg. Nu nog over verhard, maar wie weet ooit over onverhard. Een stuk ontbreekt nog tussen het dorp en de berg om het via een trage weg te doen.

DONDERDAG 29 AUGUSTUS: BREEMEERSEN (6,9 km)

Afspraak: Bailleul (FR), Eeckelstraete 1182 (Ferme Beck)

De Breemeersen is een topnatuurgebied van ongeveer 30 ha, gelegen in Nieuwkerke. Het is een groot graslandgebied in de Leievlakte met daarin waardevolle poelen. Vanuit Franse kant krijgen we een ander zicht op het gebied.

Tekst: Lieven Stubbe en Geert Dujardin,
met dank aan de lokale afdelingen en organisatoren
Foto's: Patje Debeuf

Nieuw leven in de natuurtuin

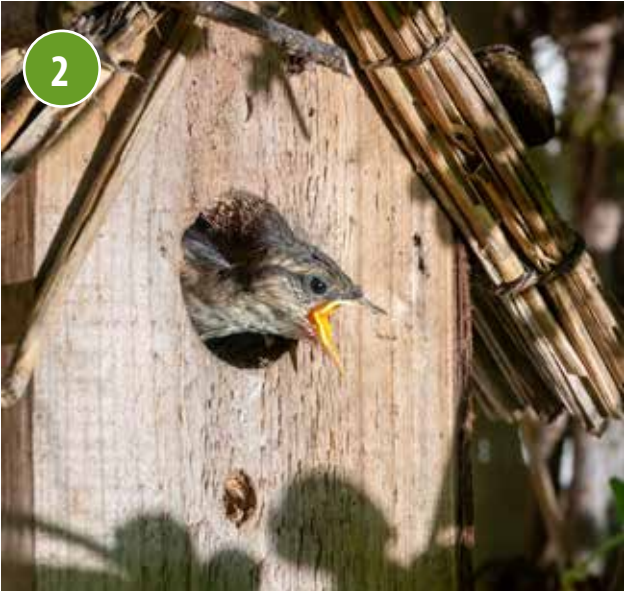
Van nestbouw tot uitgevlogen winterkoninkje

De tuin van Bart Verstraete ligt, toeval of niet, in de Ieperse ‘Vogelzangwijk’. Bart geeft er natuurontwikkeling al vele jaren alle kansen. Bovendien grenst de tuin aan een wijkbosje met extensief beheerd grasveld, wat de soortenrijkdom rondom de woning enkel ten goede komt.

Dit voorjaar kon Bart de nestbouw en het broedsucces van een koppel winterkoninkjes van dichtbij, letterlijk vanuit zijn keukenraam, opvolgen. Als ervaren (natuur)fotograaf wist hij de cruciale momenten vast te leggen, zonder de vogels enigszins te storen. We laten je meegenieten van deze mooie, zelfs ontroerende huis-, tuin- en keukennatuur: hoe de oudervogels zich uitsloven en het jonge winterkoninkje de grote wereld ontdekt!

Foto's Bart Verstraete, april-mei 2024, Tekst: Lieven Stubbe

- 1: Het mannetje winterkoning bouwt zijn nest in een mezenkast dicht bij huis.
- 2 - 3: De jongen zijn geboren en schreeuwen om aandacht en voedsel
- 4 - 5: de ouders voeren haastig insecten aan en stoppen die in de open bek van de gulzige jongen.
- 6: het eerste jong probeert zich letterlijk doorheen het gaatje te wurmen.
- 7: Het is gelukt, maar pas uitgevlogen zet het jong zich snel neer, om de nieuwe wereld rondom verbaasd aan te kijken.

Gemeenteraadsverkiezingen! Kies voor echt natuur- en klimaatbeleid binnen stad en gemeente

Het gaat niet goed met onze natuur en het klimaat. Straks zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Wat zal er op het programma van de diverse partijen staan om ook lokaal het tij te doen keren?

NAAR EEN ROBUUST NATUURNETWERK

Onze natuurgebieden zijn kleine geïsoleerde stukjes met talrijke bedreigingen van buitenaf. Zorg dus voor een groen-blauw netwerk van verbindingen. Volwaardige bufferzones langs beken en rivieren kunnen zowel het erosieprobleem als het inspoelen van meststoffen en pesticiden verhinderen en zorgen voor meer biodiversiteit. Ons wegnnet is een van de dichtste van Europa. Met soms kleine ingrepen kunnen verkeersslachtoffers worden vermeden. Ecosystemen moeten hersteld worden, ze leveren diensten voor koolstofopslag, wateropslag- en infiltratie, bestuiving en bescherming tegen en preventie van (natuur) rampen. Er moet blijvend worden ingezet op bosuitbreiding, best nabij reeds bestaande bosgebieden. Grotere bosgebieden bieden meer kansen op een grotere biodiversiteit. Zogenaamd “zonevreemde” bossen moeten beschermd worden. Iedere inwoner moet toegang hebben tot een stuk natuur om te wandelen, te ontstressen, te spelen enz. Zet ook in op biodiversiteit in de stad door nestgelegenheid voor zwaluwen, vleermuizen, huismussen en poelen voor amfibieën.

WATER

Droge zomers en stortbuien zorgen ervoor dat ons waterbeleid anders moet. Water vasthouden enerzijds en alleen afvoeren als het moet. Infiltreren van water kan door verharding te verwijderen: te veel water vloeit naar de riolering. Water bergen kan in valleigebieden. Zorg er zeker voor dat er nooit meer kan gebouwd worden. Zorg dat onze beken en rivieren hun water langer vasthouden door ze te laten meanderen of door bufferzones aan te leggen waar het te veel aan water tijdens stortbuien terecht kan.

DUURZAAM RUIMTEGEBRUIK

Inbreiden: ja, maar met genoeg groen in de omgeving. Ontwerp een gemeentelijke kaart met de plaatsen waar niet mag gebouwd worden. Maak werk van het ontharden in de binnenstad. Groengebieden moeten er komen binnen wandelafstand van de bewoning. Een stadsecoloog coördineert het beleid inzake duurzaamheid, ecologie, klimaat en milieu.

LANDBOUW

Het landbouwbeleid afstemmen op duurzaamheid, samen met de landbouwers en verwerkers. Zorg voor de korte keten. Veel landbouwers willen duurzaam produceren, stimuleer samenwerking om zo’n model uit te werken zodat de burger ook meer voeling krijgt met de producent en de landbouwer een eerlijke prijs krijgt. Zorg voor een groene en robuuste dooradering van het landbouwlandschap, gekoppeld aan een erosieplan.

Tekst: Rudy Claeys, bron: Memorandum van Natuurpunt

OP IEDERE ACTIVITEIT KAN JE LID WORDEN VAN NATUURPUNT.

VAN 16 JUNI TOT 13 SEPTEMBER ZOMERCAMPAGNE: FLUISTERVAREN EN BROEKWANDELEN IN DE BLANKAART,

Telkens op woensdag om 14.30u en op vrijdag om 18.00u. Kom mee genieten van lepelaars, kiekendieven, koekoeksbloemen zwanenbloemen. Kom tot rust in de weidse natuur. Na de fluistervaart op de Blankaartvijver, wandel je terug over het Blankaartwandelpad o.l.v. een natuurgids. Duur: ongeveer 2.30 uur. Activiteit onder voorbehoud van voldoende hoog waterpeil. Het aantal plaatsen is beperkt, daarom is inschrijving verplicht. Deelnameprijs: NP-leden gratis op vertoon van lidkaart, niet-leden €5,00/persoon met een maximum van €10,00/gezin. Betaling ter plaatse. Reservatie enkel via de website: www.natuurpunt.be/afdelingen/natuurpunt-ijzervallei-0/fluistervaren

ELKE VRIJDAGNAMIDDAG TIJDENS DE ZOMERVAKANTIE ZOMERSTANDJES OP DE BLANKAART

Tijdens de zomervakantie valt er elke vrijdagmiddag iets te beleven rond het bezoekerscentrum in de Blankaart. Tussen 14.00u en 17.00u zijn onze gidsen beschikbaar voor een korte gidsbeurt, een workshop of het antwoord op je prangende vragen. Ook voor de kinderen zal er zeker iets te beleven zijn! Inschrijven niet nodig, vrij komen en gaan. Hou onze socials in de gaten voor meer info.

JNM-Westland - Alle info over de activiteiten van JNM vind je op www.jnm.be/nl/activiteiten?department=jnm-westland

ZATERDAG 29 JUNI GIERZWALUW-ZOMERBAR

MET BEGIJN LE BLEU (ZIE BIJDRAGE BLZ 7)

Bijzondere avond met comedian én vogelkenner Begijn Le Bleu over de gierzwaluw en andere stadsvogels. Afspraak om 20.00 uur in de Eigenheerstraat (verbindt Elverdingestraat met Steurstraat), zomerbar in open lucht. Bij slecht weer wordt binnenruimte voorzien. Deelname gratis, inschrijven verplicht via QR-code (zie bijdrage) of telefonisch op 057 45 16 70. Org.: Vogelwerkgroep NP De Bron, NP Westland en Milieuraad Ieper

ZATERDAG 6 JULI ZOMER IN HET HANNECARTBOS

De zomer raakt stilaan op zijn hoogtepunt. Zoemende insecten en zomerse bloei van duinplanten ontdekken jullie samen met enkele prille natuurgidsen in een afwisselend landschap van bos en duin! Afspraak om 14.00u aan het ANB-bord, Loze-vissertjespad, Oostduinkerke. Deelname gratis. Org.: NP Westkust. Info: Jan Vanblaere, 0496 586 875, jan.vanblaere@skynet.be

1, 2 EN 3 JULI SNUIT 3-DAGGE OP DE BLANKAART

De snuit 3-daagse, dat zijn drie dagen boordevol buitenspeelpret en natuurbeleving voor kinderen van 6 tot 12. Zomerkampje zonder overnachting. Deelname: NP-leden €50,00, niet-leden €88,00 lidmaatschap inbegrepen. Org.: NP IJzervallei.

Info en inschrijven: thijs.declercq@natuurpunt.be

DINSDAG 2 JULI ZOMERTOEREN 2024 - ZIE BIJDRAGE BLZ. 37

Poperinge-Krombeke, wijk 't Vogeltje

WOENSDAG 3 JULI INVENTARISATIE EN STUDIE BLOEIENDE PLANTEN OOSTVOORDUINEN

Aan de noordzijde van de Oostvoorduin heeft ANB enkele jaren geleden een historisch bemeste akker geplagd. Er heeft zich een vochtige plantengroei ontwikkeld. Dit is geen gewone gidsbeurt maar een zoektocht met flora en loep. Afspraak om 19.00u ter hoogte van de Karthuiserstraat 20 in Oostduinkerke. Org.: Plantenwerkgroep Duinviooltje (NP Westkust). Info: Sabine Deschoolmeester, 0473 53 62 90

WOENSDAG 3 JULI ZOMERTOEREN 2024 - ZIE BIJDRAGE BLZ. 38

Zonnebeke, de Mispelaarhoek

DONDERDAG 4 JULI ZOMERTOEREN 2024 - ZIE BIJDRAGE BLZ. 39

Dranouter, langs de Douve

ZONDAG 7 JULI ZONDAGSWANDELING: WATER

Kom tijdens deze zondagswandeling alles te weten over het levensnoodzakelijke element dat het Blankaartgebied vorm geeft. Aan het eind van de wandeling halen we de schepnetjes boven om te zien wat er allemaal leeft in onze poelen. Afspraak om 14.30u aan het BC De Blankaart, Iepersteenweg 56, Woumen. Deelname: gratis. Org.: NP IJzervallei. Info: deblankaart@natuurpunt.be

ZONDAG 7 JULI VLINDEREXCURSIE OP HET HANEVELD IN ZONNEBEKE

Het gebied Haneveld is één van de laatste hotspots voor vlinders in de regio. Veel soorten, veel individuen, je komt het niet vaak meer tegen. We zoeken naar vlinders en hun waardplanten in dit gebied dat speciaal voor insecten wordt beheerd. Afspraak om 10.00u aan de parking voor nv Wienerberger, Iepersestraat 186 te Zonnebeke. Einde: 12u15. Gids: Olivier Dochy. Inschrijven niet nodig. Org.: Natuurpunt Westland, info: natuurpuntwestland@telenet.be

PortemanKijkers.be SPECIAALZAAK & SITE VOOR VERREKIJKERS & TELESCHOPEN

Swarovski - Leica - Zeiss - Kite - Bynolyt - Steiner - Bushnell
Statieven - Loepes - Cameravallen - Digiscoping

Tot 10% op adviesprijs

Optiek Porteman steunt als partner van Natuurpunt
oa de Hellebeek in Heuvelland.

Rijselstraat 10 & 12 - IEPER

Volg @Portemankijkers

Test de kijkers
op de Ieperse slechtvalken
in de Porteman-tuin.

DINSdag 27 AUGUSTUS
ZOMERTOEREN 2024 – ZIE BIJDRAGE BLZ. 37
De Panne, Westhoekwandeling

DONDERdag 29 AUGUSTUS
ZOMERTOEREN 2024 – ZIE BIJDRAGE BLZ. 38
Bailleul (FR), la Ferme Beck

VRIJDag 30 AUGUSTUS
NACHTJE BLANKAART

24u natuurbeleving op De Blankaart voor duo's van een kind met een (groot)ouder. Van vrijdagmiddag tot zaterdagmiddag. We overnachten in een (eigen) tent in het Blankaartgebied en genieten zowel bij het krieken van de ochtend als het vallen van de avond van topnatuur. Deelname: NP-leden €60,00, niet-leden €98,00 lidmaatschap inbegrepen.
Org.: NP IJzervallei. Info en inschrijven: thijs.declercq@natuurpunt.be

ZATERdag 31 AUGUSTUS
DE IJZERMONDING IN DE ZOMER

We gaan samen op zoek naar Cleo de Kluut en Theo de Tureluur, misschien komt ook een zeehond 'dag' zeggen. Deze prachtige dieren bezoeken nu wel vaker de IJzermending. Hoe dit unieke gebied twee wereldoorlogen, bouwplannen en de motorcrossers overleefde, kom je te weten tijdens deze boeiende wandeling. Afspraak om 09.30u, Halvemaanstraat, Nieuwpoort. Deelname gratis maar inschrijven wel noodzakelijk via de website van Natuurpunt Westkust.
Org.: NP Westkust. Info: Karin Devriendt, 0479 674 609, kaphi@skynet.be

ZONDag 1 SEPTEMBER
ZONDAGSWANDELING: ZOMERGASTEN

Tijdens de wintermaanden gaat het er vaak druk en luidruchtig aan toe op de Blankaart, met de duizenden wintergasten. Maar ook 's zomers verblijven hier een aantal interessante soorten die we hier anders niet zien! Kom er alles over ontdekken op onze zondagswandeling over zomergasten. Afspraak om 14.30u aan het BC De Blankaart, Iepersteenweg 56, Woumen. Deelname: gratis.
Org.: NP IJzervallei. Info: deblankaart@natuurpunt.be

WOENSDag 4 SEPTEMBER
INVENTARISATIE DUINEN LOMBARDSIJDE

Ooit werden hier veldslagen uitgevochten, nu is het een onbekend pareltje aan de Vlaamse kust in de schaduw van een militaire basis. Dit is een zoektocht met flora en loep. Iedereen met interesse voor planten is welkom. Afspraak om 09.30u in de Idyllelaan te Lombardsijde (einde straat).
Org.: Plantenwerkgroep Duinviooltje (NP Westkust). Info: Sabine Deschoolmeester, 0473 53 62 90

ZONDag 8 SEPTEMBER
INSECTENINVENTARISATIE LETTENBERG IN KEMMEL

De Lettenberg of Calvarieberg is een 'uitloper' van de Kemmelberg en maakt deel uit van het provinciedomein. De top ligt op 95m hoogte. De naam is afkomstig van de familie Lette die de grond vroeger in bezit had. Afspraak om 14.00u op de Dries in Kemmel.
Org.: Insectenwerkgroep NP De Bron en NP Westland kern Heuvelland. Info: Hannelore Theite, 0496 31 02 02, insectenwerkgroep.debron@gmail.com

ZONDag 8 SEPTEMBER
LANDSCHAPSWANDELING SINT-JAN-TER-BIEZEN

Afspraak om 14.30u aan de kerk van Sint-Jan-ter-Biezen. Deelname: gratis voor SMY-leden, €2,00 voor niet-leden.
Org.: SMY. Info: Filip Boury, 0497 05 18 04, filip.boury@skynet.be

ZATERdag 14 SEPTEMBER
EETFEESTIJN MET NATUURPUNT DE BRON – ZIE BLZ. 2

Afspraak om 18.30u in OC Den Elver, Vlamertingestraat 34B, 8906 Elverdinge.
Aperitief, buffet met zes verschillende pasta's, dessert.
Org.: NP Westland i.s.m. NP De Bron

MAANDag 16 SEPTEMBER
LEZING: NUT VAN DOOD HOUT IN DE TUIN, DUINENHUIS KOKSIJDE

Dood hout is een verborgen schatkist voor een bruisend ecosysteem, ook in je tuin. Het dient als schuil- en voedselplaats voor allerlei insecten, en wordt daardoor een noodzakelijke voedselbron voor vogels, vleermuizen en andere zoogdieren. Dood hout verhoogt de kans op leven in je tuin. Hoe doe je dat precies? Kom het te weten tijdens deze boeiende lezing door bioloog Joeri Cortens. Afspraak om 19.30u in het Duinenhuis, Bettystraat 7, Koksijde. Deelnameprijs: €3,00 pp.
Org.: NP Westkust, NP De Bron en Duinenhuis. Info: Charlotte Magherman, 058 52 48 17

ZATERdag 21 SEPTEMBER
INSECTENINVENTARISATIE BREEMEERSEN IN DRANOUTER

De Breemeersen vormen de spectaculaire wand van de brede Leievallei. Een ideale plaats om insecten te zoeken nabij de poelen en houtkanten, in de extensieve weiden, hooilanden en wisselweiden. De laatste jaren kregen de Breemeersen ook bekendheid als vogelparadijs met koereiger, roodborsttapuit, grauwe gors, velduil, kerkuil, bruine kiekendief, enz. Afspraak om 14.00u op de parking van de kerk van Dranouter.
Org.: Insectenwerkgroep NP De Bron en NP Westland kern Heuvelland. Info: Hannelore Theite, 0496 31 02 02, insectenwerkgroep.debron@gmail.com

ZONDag 22 SEPTEMBER
INITIATIE ZEETREKTELLEN

Vanop een verhoogd punt observeren we doortrekkende vogels. We reiken herkenningstips aan en demonstreren verschillende optische instrumenten. Afspraak om 10.00u aan het Vissersdorp, Schuilhavenlaan te De Panne.
Org.: Vogelwerkgroep NP Westkust. Info: Koen Verschoore, koen.verschoore@skynet.be

ZATERdag 28 SEPTEMBER
PADDENSTOLENINVENTARISATIE IN DE VERDRONKEN WEIDE

In dit heus vogelparadijs van iets meer dan 40ha zijn er ook heel wat zwammen te vinden, dankzij de grote variatie aan biotopen en het gevoerde landschapsbeheer. Afspraak om 09.30u aan het Vijverhuis, Zillebekevijverdreef 2, Ieper.
Org.: Paddenstoelenwerkgroep NP De Bron en NP Westland kern Ieper. Info: Ann Top, 0479 57 99 30, ann.top@skynet.be

- Neemt de regionale werking van Natuurpunt vzw waar tussen Westkust en Leie.
- Is door het Vlaamse Gewest erkend als regionale vereniging.
- Lid van Bond Beter Leefmilieu (BBL), West-Vlaamse Milieufederatie (WMF), Trage Wegen vzw.
- Samenwerkingsverband tussen 5 Natuurpuntafdelingen en 4 andere verenigingen.
- Lid worden kan door het aansluiten bij één van onze deelverenigingen en dit door het storten van het juiste bedrag op het bijpassende rekeningnummer. Dan ontvangt u voor dat lidgeld de bijhorende tijdschriften.

Met de steun van: Vlaanderen verbeelding werkt

COLOFON

NATUURPUNT DE BRON vzw
Secretariaat + documentatiecentrum
De Blankaart, Iepersteenweg 56, 8600 Woumen
E-mail: info@debron.be - Website: www.debron.be
ON 0442.228.047 + RPR Ondernemingsrechtbank Gent, Afdeling Veurne
IBAN: BE77 0682 1226 6642 - BIC: GKCCBEBB

OPENINGSUREN EN AFSPRAKEN

Het secretariaat op het Blankaartkasteel is tijdelijk onbe- mand. Voor all info: stuur een mail naar info@debron.be of neem contact met een deelvereniging.
De Bron: Driemaandelijks natuur- en milieutijdschrift. Verschijnt elke seizoenswisseling.

ARTIKELS

De auteurs dragen de volle verantwoordelijkheid voor de inhoud van hun teksten. Overname van teksten of illustraties uit De Bron mag, mits vooraf de verantwoordelijke uitgever te contacteren. Vermeld steeds duidelijk DE BRON!

ABONNEMENTEN

Alle info: zie kader hiernaast

REDACTIE

Hilde Beyls - Sofie Butaye - Rudy Claeys - Wim Duran - Kristof Goemaere - Maaike Monkerhey - Miguel Ramboer - Lieven Stubbe - Hannelore Theite - Guido Vandenbroucke - Hilde Vandevelde - Marijn Vanloosveldt - Sigrid Verhaeghe - Jelle Quartier

EINDREDACTIE Lieven Stubbe

OPLAGE 3.650 ex.

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER

Bart Goudeseune - Bart Verstraete - Berry Dekeyzer - Danny Venus - Dirk Waeyaert - Dries Moeyaert - Eric Gemine - Fauve Maertens - Filip Boury - Geert Dujardin - Guido Quaghebeur - Guido Vandenbroucke - Hannelore Theite - Hans Vermeersch - Hilde Beyens - Hilde Decuyper - Hilde Vandevelde - Johan Carrette - Johan Verbanck - Jori Degrande - Koen Verschoore - Kristof Goemaere - Kurt Loewie - Lieven Stubbe - Luk Durnez - Maaike Monkerhey - Michaël Pas - Miguel Ramboer - Olivier Dochy - Patrick Debeuf - Ronny De Malsche - Rudy Claeys - Sarah Defoort - Sofie Butaye - Stefaan Depover - Thomas Schotte - Veerle Deconinck - Wim Debruyne

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Rudy Claeys, Haiglaan 75, 8900 Ieper

DRUK EN LAY-OUT

De Bron is gedrukt op papier, gewonnen uit duurzaam bosbeheer. www.mediatopper.be, Ieper.

5 NATUURPUNT AFDELINGEN

Natuurpunt Westland
Ieper-Heuvelland - Mesen-Langemark-Zonnebeke
Contact: Rudy Claeys - Tel. 0479 78 64 31 - natuurpuntwestland@telenet.be

Natuurpunt Poperinge - Vleteren
Poperinge-Vleteren-Alveringem
Contact: Guido Quaghebeur - Tel. 057 33 79 78 - g.quaghebeur@skynet.be

Natuurpunt Wervik
Wervik-Geluwe
Contact: Hugo Jaeken - Tel. 0474 92 80 29 - hjaeken607@gmail.com

Natuurpunt IJzervallei
Diksmuide - Lo-Reninge - Houthulst
Contact: Bert Devlieghere - Tel. 051 56 71 10 - devlieghere.denys@skynet.be

Natuurpunt Westkust
De Panne - Koksijde - Veurne - Nieuwpoort - Alveringem
Contact: Koen Verschoore - koen.verschoore@skynet.be en Walter Wackenier - Tel. 0476 87 70 93 - walter.wackenier@scarlet.be

Jaarlijks lidgeld Natuurpunt: € 38,00. Natuurpuntleden storten lidgeld op rek. Natuurpunt: BE17 2300 0442 3321, BIC: GEBABEBB. Als lid van Natuurpunt en wonende in de regio van Natuurpunt De Bron vzw ontvang je: • 4 x Natuurblad • 4 x De Bron.

STICHTING MARGUERITE YOURCENAR

Contact: Filip Boury, Tel. 0497 05 18 04
stichtingmy@gmail.com

Jaarlijks lidgeld: € 20,00 storten op rekeningnummer SMY: BE31 0012 3558 1855, BIC: GEBABEBB. Als SMYlid, ontvang je 4 keer per jaar De Bron. Ben je lid van VELT of Natuurpunt, dan betaal je slechts € 12,50 mits vermelding van je VELT- of Natuurpuntlidnummer. Lidmaatschap zonder tijdschrift 'De Bron': €12,50

2 VELT AFDELINGEN

VELT Afdeling Westland
Contact: Dirk De Ridder - Tel. 057 33 60 63 - info.westland@velt.be

Velt IJzervallei
Contact: Wim Maris - Tel. 051 50 06 26 - Wim@ecotechnieken.be

Jaarlijks lidgeld VELT: € 40,00 - VELT-leden storten lidgeld op rek. VELT-nationaal: BE51 0010 9905 5062, BIC: GEBABEBB. Als lid van VELT, wonende in de regio van Natuurpunt De Bron vzw ontvang je: • 4 x De Bron • 6 x Seizoenen.

JNM AFDELING

JNM Afdeling Westland
Contact: Drees Vandenbergh - 0468 14 73 24 - drees.vandenbergh@jnm.be
www.jnm.be/afdeling/westland

Eerste jaar lidgeld is € 5,00, daarna jaarlijks lidgeld JNM: € 26,00. zie www.jnm.be/lid worden - JNM-leden storten lidgeld op rek. JNM: BE10 0012 2805 9204, BIC: GEBABEBB. Als lid van JNM ontvang je • 4 x De Bron • 5 x Euglena.

Natuurpunt De Bron vzw
Je wenst ons tijdschrift De Bron te ontvangen, zonder aansluiting bij één van de deelverenigingen, dat kan door het storten van € 20,00 op rek. Natuurpunt De Bron vzw - BE77 0682 1226 6642.
info@debron.be

WERKGROEPEN

Amfibieënwerkgroep
Lieven Stubbe
lieven.stubbe1@telenet.be

Insectenwerkgroep
Hannelore Theite
insectenwerkgroep.debron@gmail.com

Paddenstoelenwerkgroep
Ann Top
ann.top@skynet.be

Plantenwerkgroep
Johan Carrette
johancarrette@telenet.be

Plantenwerkgroep van NP Westkust
Carl Van Den Broeck
plantenwerkgroepduinviooltje@gmail.com.

Vogelwerkgroep
Wim Duran
wim_duran@hotmail.com

Zoogdierenwerkgroep
Kristof Goemaere
kristof.goemaere@telenet.be

Trage Wegen Werkgroep
Geert Dujardin
geert.dujardin.loker@gmail.com

Natuurstudiewerkgroep
Floris Verhaeghe, Jelle Quartier
plattekaas@hotmail.com

Volwassenen
Zondag 20 augustus
van 9.30 tot 12.00
EEN MET DE NATUUR

Volwassenen en kinderen
vanaf 6 jaar
Zondag 18 augustus en
8 september van 7.30 tot 9.30 uur
THEATERWANDELING 'DAUW'

Gezinnen met kinderen tussen
4 en 6 jaar
Zondag 7 juli
van 14.00 tot 16.00 uur
SPROOKJESWANDELING

WELKOM IN PROVINCIEDOMEIN PALINGBEEK

OP TOCHT...

Inschrijven en info

Bezoekerscentrum Palingbeek
Vaartstraat 7, 8902 Zillebeke-leper - 057 23 08 40
bc.palingbeek@west-vlaanderen.be - f Palingbeek - i palingbeek

1001 DIEREN IN PROVINCIEDOMEIN
PALINGBEEK

west-vlaanderen
de gedreven provincie

www.visitkoksijde.be

Fascinerend
Koksijde
Oostduinkerke